

รายงานประจำปี 2560

กรมส่งเสริมการเกษตร

Annual Report 2017
Department of Agricultural Extension

จัดทำโดย : กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ครั้งที่พิมพ์ : 1
ปีที่พิมพ์ : พ.ศ. 2561
ISBN : 978-616-358-341-3
พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์นิเวศธรรมดาการพิมพ์ (ประเทศไทย) จำกัด
202 ซอยเจริญกรุง 57 แขวงยานนาวา เขตสาทร กรุงเทพฯ 10120
โทร. 0 2675 6062-4 แฟกซ์. 0 2211 4113

สาร

อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร

ในรายงานประจำปีกรมส่งเสริมการเกษตร ปีงบประมาณ 2560

ปีงบประมาณ 2560 กรมส่งเสริมการเกษตร ได้กำหนดภาพรวมของการดำเนินงานโดยมุ่งให้ระบบการผลิตทางการเกษตรของเกษตรกรแต่ละรายไปสู่ระบบการผลิตที่มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน เพื่อให้ผลผลิตที่เกิดขึ้นสามารถจำหน่ายได้ในราคาที่เหมาะสม ซึ่งจะส่งผลมายังเกษตรกรให้ได้รับผลตอบแทนที่ดีขึ้นตามไปด้วย การผลักดันให้ไปสู่จุดนั้นได้เกษตรกรต้องเป็น Smart Farmer เพื่อให้ทำการผลิตทางการเกษตรในลักษณะ smart agriculture เกิดความยั่งยืนในการพัฒนาและสร้างความอยู่ดีมีสุขได้อย่างแท้จริง ดังนั้นจึงได้ดำเนินงานตามกรอบการทำงานภายใต้ความเชื่อที่ว่า “การเกษตรไทยมีศักยภาพภายใต้จุดแข็ง” จำแนกกลุ่มเป้าหมายตามลักษณะการทำฟาร์ม เพื่อพัฒนาศักยภาพให้เป็นผู้ประกอบการด้านการเกษตร (Entrepreneur) ยึดการส่งเสริมที่มุ่งเน้นการจัดการองค์ความรู้และการจัดการด้านบุคลากรที่มีประสิทธิภาพ ตลอดจนเร่งรัดการดำเนินงานตามนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ทั้งในส่วนที่กรมส่งเสริมการเกษตรเป็นเจ้าภาพหลัก คือ การส่งเสริมเกษตรตามระบบแปลงใหญ่ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) และ Smart Farmer รวมทั้งส่วนที่ร่วมดำเนินการ เช่น Agri-Map เกษตรอินทรีย์ และธนาคารสินค้าเกษตร เป็นต้น สำหรับงานโครงการพระราชดำริ กำหนดให้เน้นการขยายผลโครงการให้สำเร็จตามเป้าหมายของการดำเนินงาน และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ ตลอดจนการสนับสนุนการทำเกษตรตามแนวเกษตรทฤษฎีใหม่

นอกจากนี้ในปี 2560 ได้ให้ความสำคัญต่อพัฒนานักส่งเสริมการเกษตรให้มีความรอบรู้และติดตามสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงต่างๆ ของโลกให้รู้เท่าทัน เพื่อให้เกิดความยั่งยืนในทุกมิติ รวมถึงเข้าใจเงื่อนไขการเกษตรสมัยใหม่ ทั้งนี้ ความรู้ความสามารถด้านการถ่ายทอดเทคโนโลยีของนักส่งเสริมการเกษตร ถือเป็นหัวใจสำคัญที่ต้องมีความเข้าใจอย่างถ่องแท้ ซึ่งนักส่งเสริมการเกษตรต้องทำความเข้าใจแนวทางการส่งเสริมการเกษตรสมัยใหม่ที่มีลักษณะผสมผสานทั้งการเรียนรู้นอกระบบ การเรียนรู้ตลอดชีวิตตามความต้องการที่จำเป็นอย่างแท้จริง เพื่อให้เกษตรกรกลุ่มเป้าหมายสามารถพึ่งพาตนเองได้ จากการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วม

รายงานประจำปีกรมส่งเสริมการเกษตร ปีงบประมาณ 2560 จึงเป็นบทสรุปของการดำเนินงานของกรมส่งเสริมการเกษตรในรอบปีที่ผ่านมา เพื่อรายงานผลการดำเนินงานเปรียบเทียบกับเป้าหมายให้สาธารณะได้รับทราบ แสดงให้เห็นว่าการใช้จ่ายงบประมาณซึ่งมาจากภาษีของประชาชนมีความคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดตามบทบาทภารกิจที่รับผิดชอบ โดยคาดหวังให้เกษตรกรมีความอยู่ดีมีกินดี และภาคการเกษตรสามารถเป็นเสาหลักในการพัฒนาประเทศให้มีความมั่นคง ยั่งยืนได้ในที่สุด

(นายสมชาย ชาญนรงค์กุล)

อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร

สารบัญ

ส่วนที่ 1	กรมส่งเสริมการเกษตร ปี 2560	11
	ประวัติ	13
	วิสัยทัศน์	16
	พันธกิจ	17
	ค่านิยม	18
	ภารกิจและอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย	19
	โครงสร้างองค์กรของกรมส่งเสริมการเกษตร	20
	อัตรากำลังเจ้าหน้าที่	21
	งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560	22
	ทิศทางการดำเนินงานและการขับเคลื่อนงาน	23
	ด้วยระบบส่งเสริมการเกษตร	
ส่วนที่ 2	ผลการปฏิบัติราชการ	33
ส่วนที่ 3	รายงานการเงิน	101
	งบแสดงฐานะการเงิน	102
	งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน	104
ส่วนที่ 4	ภาคผนวก	107
	การประกวดเจ้าหน้าที่และหน่วยงานดีเด่น	109
	การได้รับรางวัลจากหน่วยงานภายนอก	116

ผู้บริหารกรมส่งเสริมการเกษตร

ประจำปี 2560

นายสมชาย ชาญนรงค์กุล
อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร

นายประสงค์ ประไพตระกูล
รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร คนที่ 1

นายสำราญ สารบรรณ
รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร คนที่ 2

ว่าที่ร้อยตรี ดร.สมสวย ปัญญาสิทธิ์
รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร คนที่ 3

นางดารศน์ กิตติโยภาส
รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร คนที่ 4

นายทวิพงษ์ สุวรรณโร
เลขาธิการกรม

นายदनัย ซีนอารมย์
ผอ.กองการเจ้าหน้าที่

น.ส.กิ้นสนีย์ กุลชก
ผอ.กองคลัง

นายวุฒิชัย ชินวงศ์
ผอ.กองส่งเสริมโครงการพระราชดำริ
การจัดการพื้นที่และวิศวกรรมเกษตร

นางกุลฤดี พัฒนะอิ่ม
ผอ.กองแผนงาน

นายวุฒินัย ยวนานนท์
ผอ.กองวิจัยและพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร

นางพรรณนาภา ปรัชญาศิริ
ผอ.ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

น.ส.ภาณี บุญเทือกกุล
ผอ.กองพัฒนาเกษตรกร

นางอัญชลิ สุวจิตตานนท์
ผอ.สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี

นางวิลาวัลย์ วงษ์เกษม
ผอ.สำนักส่งเสริมและจัดการสินค้าเกษตร

นางจิระนุช ชาญณรงค์กุล
ผอ.กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย

นางยุพา อินทราเวช
ผอ.กองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน

น.ส.มาลี ธรรมคัมภีร์
ผอ.กลุ่มตรวจสอบภายใน

นายวิรัช จันทรโรทัย
ผอ.กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร

นางจันทิรา ศรีขาว
เกษตรพื้นที่กรุงเทพมหานคร

นายเศรษฐพงศ์ เลชะวัฒนะ
รักษาการในตำแหน่งผู้ทรงคุณวุฒิ
ด้านพัฒนาระบบการผลิตสินค้าเกษตร

น.ส.ยุพา แซ่ซื่อ
ผู้เชี่ยวชาญด้านสารสนเทศเพื่อส่งเสริมการเกษตร

นายชาญยุทธ์ ภาณุทัต
รักษาการผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนาเกษตรกร
และองค์กรเกษตรกร

นายสุเทพ โสมกีร์
ปฏิบัติหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญด้านส่งเสริมและ
จัดการการผลิตไม้ผล ไม้ยืนต้น และยางพารา

นางศุภลักษณ์ กลับน่วม
ปฏิบัติหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศัตรูพืช

นางศิริวรรณ หวังดี
รักษาการในตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนา
การถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร

นายไพศาล สังข์มงคล
ผอ.สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ 1

นางอ้อมกัญญา สุกรพงศ์เกียรติ์
ผอ.สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ 2

นายชาติรี บุญนาท
ผอ.สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ 3

นายสมจิตร ธีระบุญชัยกุล
ผอ.สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ 4

นายสุพัท จิตรภักดี
ผอ.สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ 5

นายนเรศ ฝิปากเพราะ
ผอ.สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ 6

นายวิบูลย์ ไชยวรรณ
ผอ.สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ 7

นายธาร นวลนิค
ผอ.สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ 8

นายอาชวชัยชาญ เลี้ยงประยูร
ผอ.สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ 9

ส่วนที่ 1

ข้อมูลภาพรวมของหน่วยงาน

ประวัติ

กรมส่งเสริมการเกษตร

วันที่ 20 มีนาคม พ.ศ. 2504 กระทรวงเกษตรได้เสนอโครงการจัดตั้งกรมส่งเสริมการเกษตร ไปยังคณะรัฐมนตรีแยกเป็น 2 แผน แผนที่หนึ่ง ขอจัดตั้งสำนักงานส่งเสริมการเกษตร ซึ่งถือว่าเป็นแผนขั้นเตรียมการก่อนจัดตั้งกรม คือเตรียมทั้งการวางแผนงาน วางอัตรากำลังคน ปรับปรุงวิชาการ เปลี่ยนทัศนคติเจ้าหน้าที่ ตลอดจนรูปบริหาร และการแก้ไขพระราชบัญญัติปรับปรุง กระทรวงทบวงกรม เพื่อจัดตั้งกรมในแผนขั้นที่สอง ซึ่งคณะรัฐมนตรีก็ได้มีมติเมื่อวันที่ 27 กันยายน พ.ศ. 2504 เห็นชอบในหลักการตามที่กระทรวงเกษตรเสนอ

ต่อมาก็ได้มีคำสั่งกระทรวงเกษตรตั้งสำนักงานส่งเสริมการเกษตรขึ้นเมื่อวันที่ 12 มกราคม พ.ศ. 2505 เพื่อเตรียมการต่างๆ ตั้งได้กล่าวมาแล้ว และได้ปฏิบัติการในรูปงานส่งเสริมการเกษตรตามแนวใหม่ไปพลางพร้อมกันนั้น ก็ได้รายงานผลก้าวหน้าต่อคณะรัฐมนตรีเป็นครั้งคราว จนถึงวันที่ 7 พฤศจิกายน พ.ศ. 2505 ฯพณฯ นายกรัฐมนตรีได้พิจารณา รายงานของสำนักงานส่งเสริมการเกษตรแล้วมีคำสั่งว่า น่าจะตั้งเป็นกรมได้ และได้เสนอให้คณะรัฐมนตรีได้ทราบ ระยะนี้อธิปไตยทุกกรม ก็ต้องรับภาระหนักในการประชุมปรึกษา เพื่อให้ได้สถาบันที่เหมาะสมและทันสมัย และพร้อมที่จะต้องชี้แจงเจ้าหน้าที่วิเคราะห์จากหน่วยงานต่าง ๆ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน สำนักงานประมาณ กระทรวงการคลัง สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ และคณะที่ปรึกษา ระเบียบบริหารทั้งระดับอนุกรรมการและกรรมการใหญ่ การแก้ไขปรับปรุง ชี้แจง โต้ตอบได้ ดำเนินการอย่างค่อยเป็นค่อยไป ผลที่สุดก็ผ่านการพิจารณาของคณะที่ปรึกษาระเบียบบริหาร เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2509 แต่ให้เรียกชื่อกรมแพร่ขยายการเกษตร โดยโอนงานส่งเสริมการเกษตรจากทุกกรมในสังกัดกระทรวงเกษตรมารวมอยู่ในกรมนี้ ส่วนเจ้าหน้าที่ให้เรียกพนักงานแพร่ขยายจังหวัดและอำเภอ เมื่อผ่านการพิจารณาของคณะที่ปรึกษาระเบียบบริหารแล้ว ประธานคณะที่ปรึกษาระเบียบบริหารก็ได้นำเสนอต่อ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี แต่ข้อความในหนังสือชื่อกรมได้เปลี่ยนไปจากกรมแพร่ขยายการเกษตร เป็นกรมบริการเกษตร ส่วนเจ้าหน้าที่ในส่วนภูมิภาคให้ยุบเลิกกรมจังหวัด - อำเภอ เป็นเกษตรจังหวัด เกษตรอำเภอ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบด้วยในหลักการ เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2510 และต่อมา กระทรวงเกษตรได้เสนอร่างพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวงทบวงกรม เพื่อขออนุมัติและขอให้คณะที่ปรึกษากฎหมายช่วยพิจารณาก่อนส่งสภาร่างรัฐธรรมนูญ ในฐานะรัฐสภา พร้อมกันนั้นก็ได้ขอเปลี่ยนชื่อกรมบริการเกษตร เป็น กรมส่งเสริมการเกษตร ซึ่งคณะรัฐมนตรีก็ได้รับหลักการร่างพระราชบัญญัติและอนุมัติให้แก้ไขชื่อได้ตามที่กระทรวงเกษตรเสนอ เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม พ.ศ. 2510

พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวงทบวงกรม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2510 เพื่อขอตั้งกรมส่งเสริมการเกษตรนี้ ได้เข้าสู่ระเบียบวาระการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ 14 กันยายน พ.ศ. 2510 ที่ประชุมลงมติรับหลักการและได้ประกาศใช้เป็นกฎหมายให้ตั้งกรมส่งเสริมการเกษตรได้เมื่อวันที่ 21 ตุลาคม พ.ศ. 2510

- (1) สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี
- (2) สำนักงานปลัดกระทรวง
- (3) กรมกสิกรรม
- (4) กรมการข้าว
- (5) กรมประมง
- (6) กรมปศุสัตว์
- (7) กรมป่าไม้
- (8) กรมส่งเสริมการเกษตร

ต่อมาได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติโอนกิจการบริหารในกระทรวงเกษตร พ.ศ. 2511 วันที่ 18 มิถุนายน พ.ศ. 2511 มีมาตราที่มีสาระสำคัญดังนี้

มาตรา 3 ให้โอนบรรดากิจการทรัพย์สิน หนี้สิน ข้าราชการ ลูกจ้าง และเงินงบประมาณ ของสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงเกษตร เฉพาะที่เกี่ยวกับงานส่งเสริมการเกษตร ไปเป็นของกรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตร

มาตรา 4 ให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน หนี้สิน ข้าราชการ ลูกจ้าง และเงินงบประมาณ ของกรมกสิกรรม เฉพาะที่เกี่ยวกับงานส่งเสริมและเผยแพร่การเกษตร และงานปราบโรค และศัตรูพืช และเฉพาะที่เกี่ยวกับกสิกรรมจังหวัด และกสิกรรมอำเภอ ไปเป็นของกรมส่งเสริม การเกษตร กระทรวงเกษตร

มาตรา 5 ให้โอนกิจการ ทรัพย์สิน หนี้สิน ข้าราชการ ลูกจ้าง และเงินงบประมาณ ของกรมการข้าว กระทรวงเกษตร เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับงานส่งเสริมและเผยแพร่การเกษตร และเฉพาะที่เกี่ยวกับพนักงานข้าวจังหวัด และพนักงานข้าวอำเภอ ไปเป็นของกรมส่งเสริม การเกษตร กระทรวงเกษตร

ฉะนั้น วันที่ 19 มิถุนายน พ.ศ. 2511 ซึ่งเป็นวันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา จึงเป็นวันที่กรมส่งเสริมการเกษตรได้รับเข้าช่วงการบริหารงานส่งเสริมการเกษตรตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

วิสัยทัศน์

“เกษตรกรมีความเข้มแข็ง
มีคุณภาพชีวิตที่ดี ใช้เทคโนโลยีและ
นวัตกรรม และมีรายได้ที่มั่นคง”

พันธกิจ

1.
ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง
และสามารถพึ่งตนเองได้
2.
ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรให้มีขีดความสามารถ
ในการผลิตและจัดการสินค้าเกษตร
ตามความต้องการของตลาด
3.
ให้บริการทางการเกษตรและผลิตปัจจัยทางการเกษตร
เพื่อสนับสนุนและจำหน่ายแก่เกษตรกร
และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
4.
ศึกษา วิจัย และพัฒนางาน
ด้านการส่งเสริมการเกษตร และบูรณาการ
การทำงานกับทุกภาคส่วน

ค่านิยม

“STEC”

มุ่งมั่นบริการ (**S**ervice mind)

ทีมงานเป็นเลิศ (**T**eam work)

เชิดชูคุณธรรม (**E**thic)

และผู้นำการเปลี่ยนแปลง (**C**hange leader)

ภารกิจและอำนาจหน้าที่

ตามกฎหมายกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมส่งเสริมการเกษตร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2557

1. ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
2. ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร ครอบครัวยุทธศาสตร์กร องค์กรเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชน
3. ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตและการจัดการสินค้าเกษตร
4. ฝึกอบรม ถ่ายทอดเทคโนโลยี และให้บริการทางการเกษตร
5. ศึกษา วิจัย และพัฒนางานด้านส่งเสริมการเกษตร
6. ปฏิบัติงานอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมหรือตามที่รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

โครงสร้างองค์กรของกรมส่งเสริมการเกษตร

หมายเหตุ : * หมายถึง หน่วยงานที่ตั้งขึ้นเป็นการภายในกรมส่งเสริมการเกษตร

อัตรากำลังเจ้าหน้าที่ (ณ วันที่ 30 กันยายน 2560)

ประเภทข้าราชการ

ประเภท	ระดับ	ระดับการศึกษา				รวม
		ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	ปริญญาโท	ปริญญาเอก	
บริหาร	สูง	-	-	1	-	1
	ต้น	-	-	4	-	4
อำนวยการ	สูง	-	46	33	2	81
	ต้น	-	6	7	-	13
วิชาการ	เชี่ยวชาญ	-	1	3	1	5
	ชำนาญการพิเศษ	3	846	242	8	1,099
	ชำนาญการ	13	2,781	825	9	3,628
	ปฏิบัติการ	6	1,994	282	-	2,282
ทั่วไป	อาวุโส	51	72	4	-	127
	ชำนาญงาน	778	485	13	-	1,276
	ปฏิบัติงาน	408	5	-	-	413
รวม		1,259	6,236	1,414	20	8,929

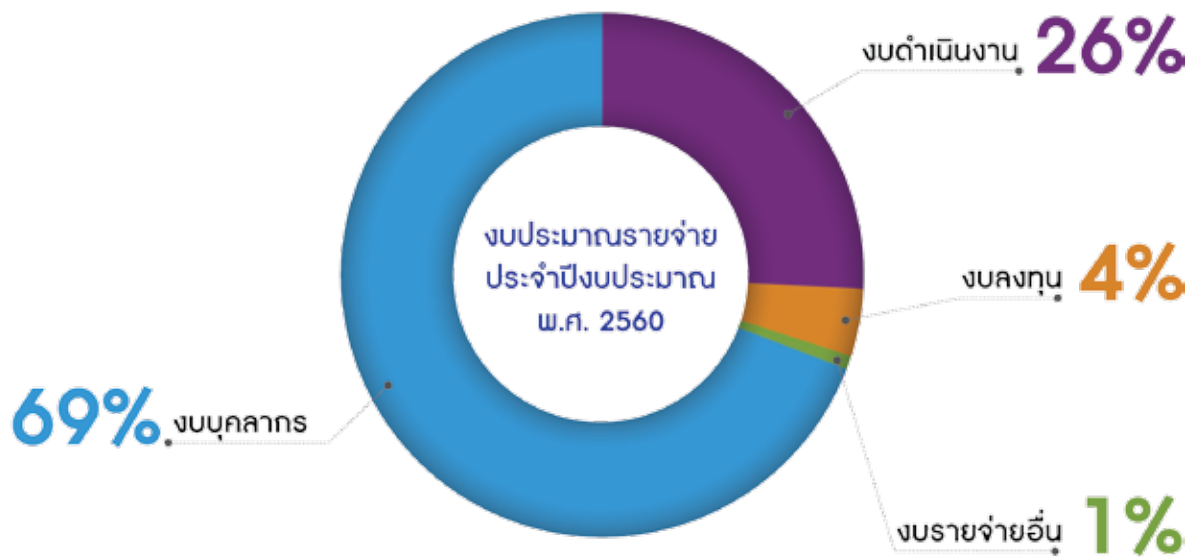
ประเภทลูกจ้างประจำและพนักงานราชการ

ตำแหน่งประเภท	วุฒิการศึกษา				รวม
	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	ปริญญาโท	ปริญญาเอก	
ลูกจ้างประจำ	689	37	-	-	726
พนักงานราชการ	1,015	952	-	-	1,967
รวม	1,704	989	-	-	2,693

งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560

1. งบบุคลากร	4,126,957,100	บาท
2. งบดำเนินงาน	1,576,180,800	บาท
3. งบลงทุน	237,894,300	บาท
4. งบรายจ่ายอื่น	55,588,900	บาท
รวมทั้งสิ้น	5,996,621,100	บาท

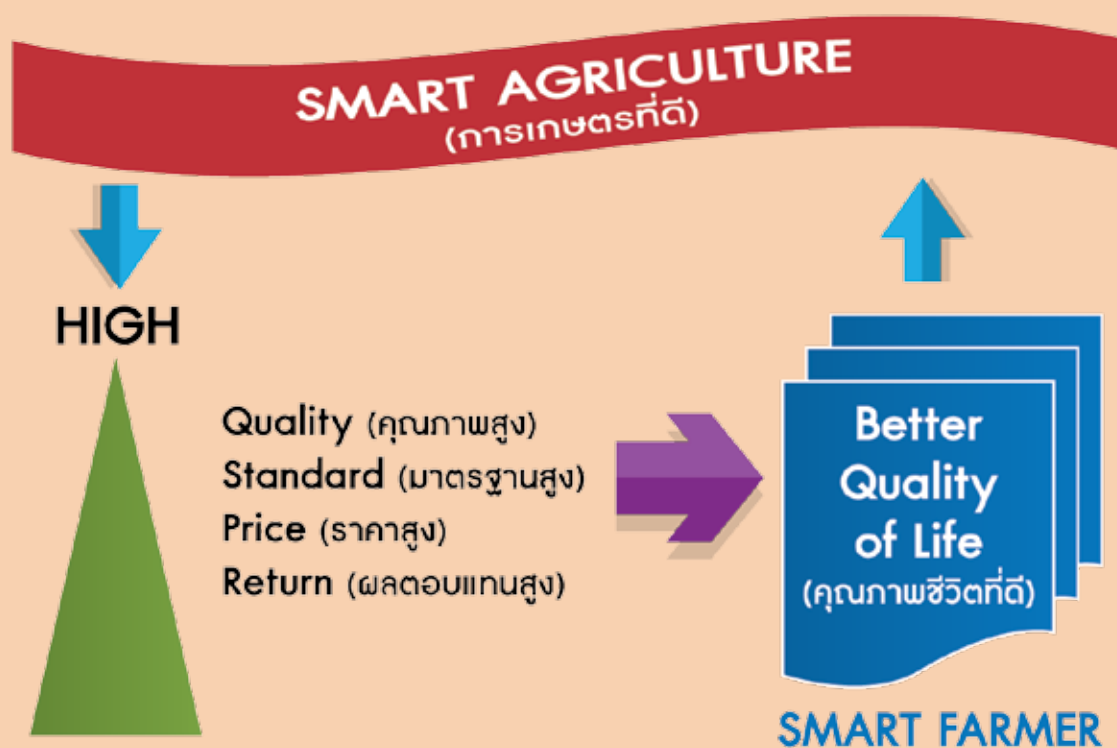
ทิศทางการดำเนินงานและการขับเคลื่อนงาน ด้วยระบบส่งเสริมการเกษตร

เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2560 กรมส่งเสริมการเกษตร ได้ประกาศทิศทางการดำเนินงานของกรมส่งเสริมการเกษตร ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 โดยมุ่งให้ระบบการผลิตทางการเกษตรของเกษตรกรแต่ละรายไปสู่ระบบการผลิตที่มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน มีการส่งเสริมให้เกษตรกรเป็น Smart Farmer และทำการผลิตทางการเกษตรในลักษณะ Smart Agriculture นอกจากนี้ ยังได้ปรับปรุงระบบส่งเสริมการเกษตร เพื่อให้เจ้าหน้าที่ได้มีระบบในการทำงาน เกิดความชัดเจนของการทำงานในเชิงบูรณาการ กับหน่วยงานต่างๆ และต่อมาได้ประกาศใช้ระบบส่งเสริมการเกษตร หรือ Training and Visit System (T&V System) ในวันที่ 1 เมษายน 2560 เพื่อให้เจ้าหน้าที่มีระบบของการทำงานและเกิดความชัดเจนของการทำงานในเชิงบูรณาการ กับหน่วยงานต่างๆ

1. ทิศทางการดำเนินงานของกรมส่งเสริมการเกษตร ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560

1.1 ภาพรวมของการดำเนินงาน

1.2 กรอบการดำเนินงาน

1.2.1 ให้ความสำคัญกับงานโครงการพระราชดำริ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขยายผลโครงการให้สำเร็จตามเป้าหมายของการดำเนินงานและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ ตลอดจนการสนับสนุนการทำเกษตรตามแนวเกษตรทฤษฎีใหม่

1.2.2 เร่งรัดการดำเนินงานตามนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ทั้งในส่วนที่กรมส่งเสริมการเกษตรเป็นเจ้าภาพหลัก คือ การส่งเสริมเกษตรตามระบบแปลงใหญ่ และศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) และส่วนที่ร่วมดำเนินการ เช่น Agri-Map เกษตรอินทรีย์ และธนาคารสินค้าเกษตร เป็นต้น

1.2.3 ดำเนินการส่งเสริมการเกษตร ภายใต้ความเชื่อที่ว่า “การเกษตรไทยมีศักยภาพ ภายใต้จุดแข็ง” แบ่งกลุ่มเป้าหมายให้ชัดเจน พัฒนาศักยภาพให้เป็นผู้ประกอบการด้านการเกษตร (Entrepreneur)

1.2.4 จัดกลุ่มการทำฟาร์ม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการส่งเสริมการเกษตรซึ่งจะส่งผลต่อวิธีการ เครื่องมือ และกลไกที่ใช้ โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มหลัก ได้แก่ (1) Commercial farming (2) Semi-commercial farming และ (3) Subsistence farming

1.2.5 นักส่งเสริมการเกษตรต้องทำความเข้าใจแนวทางการส่งเสริมการเกษตรสมัยใหม่ที่มีลักษณะผสมผสาน ทั้งการเรียนรู้จากระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตามความต้องการที่จำเป็นอย่างแท้จริง เพื่อให้เกษตรกรกลุ่มเป้าหมายสามารถพึ่งพาตนเองได้ จากการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วม

1.2.6 ดำเนินการส่งเสริมตามลักษณะของการทำฟาร์มและเกษตรกรโดยต้องมองว่าเกษตรกรคือ ผู้ประกอบการด้านการเกษตร (Entrepreneur) ดังต่อไปนี้

1.2.6.1 การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต โดยเน้นการเพิ่มคุณภาพของผลผลิตทางการเกษตร โดยใช้เทคโนโลยีในพื้นที่ มีการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านการเกษตรที่สมบูรณ์ เช่น เขตชลประทาน ให้เน้นเป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรที่มีมูลค่าสูง โดยให้นำความชำนาญของเกษตรกรและภูมิปัญญาท้องถิ่น ผสมผสานเข้ากับนวัตกรรมสมัยใหม่ในรูปแบบของเครือข่ายการพัฒนา

1.2.6.2 การส่งเสริมแบบมีส่วนร่วม โดยให้เกษตรกรกลุ่มเป้าหมาย ร่วมคิด วางแผน ตัดสินใจ ลงมือทำ และรับประโยชน์ร่วมกันทั้งกลุ่มและชุมชน เพื่อให้ชุมชนนั้นมีความเข้มแข็ง สามารถรักษาระบบนิเวศของชุมชนให้คงอยู่ ไม่เกิดความขัดแย้งจากผลการส่งเสริม

1.2.6.3 การส่งเสริมแบบการตลาดนำการผลิต โดยกำหนดชนิดของผลผลิตทางการเกษตร ที่ต้องใช้นวัตกรรม และตอบสนองต่อความต้องการของตลาด ทั้งตลาดส่งออกและตลาดบน มุ่งเพิ่มผลผลิตคุณภาพ พัฒนาการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า พัฒนาบรรจุภัณฑ์ สร้างความแตกต่างซึ่งการส่งเสริมแบบตลาดนำการผลิต ต้องนำมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารมาใช้ตลอดห่วงโซ่การผลิต

1.2.6.4 การส่งเสริมแบบให้การศึกษาจากระบบ เน้นการเรียนรู้ร่วมกันระหว่าง นักส่งเสริมการเกษตรกับเกษตรกรทุกชั้นตอน มีความยืดหยุ่นในการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดความยั่งยืนในการผลิต โดยให้ความสำคัญทั้งผู้ผลิต ผู้บริโภค และสิ่งแวดล้อม ทั้งในลักษณะของเกษตรกรรายย่อยและวิสาหกิจชุมชน สร้างเครือข่ายในการทำงานให้เข้มแข็ง

1.2.7 ยืดการส่งเสริมที่มุ่งเน้นการจัดการองค์ความรู้และการจัดการด้านบุคลากร

1.2.7.1 ดำเนินการส่งเสริมในลักษณะของการทำงานอย่างเป็นระบบ มองภาพการส่งเสริม

ในลักษณะองค์รวมตลอดห่วงโซ่อุปทาน

1.2.7.2 ให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในระบบการส่งเสริมเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

ผสมผสานความรู้เทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ากับภูมิปัญญาท้องถิ่น

1.2.7.3 นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นพื้นฐานในการจัดการองค์ความรู้

บุคลากร และเกษตรกรเป้าหมาย

1.2.8 นักส่งเสริมการเกษตรต้องมีความรอบรู้และติดตามสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงต่างๆ

ของโลกให้รู้เท่าทันเงื่อนไขการผลิตทางการเกษตร เพื่อให้เกิดความยั่งยืนในทุกมิติ รวมถึงเงื่อนไขการเกษตรสมัยใหม่ ทั้งนี้ ความรู้ความสามารถด้านการถ่ายทอดเทคโนโลยีของนักส่งเสริมการเกษตรถือเป็นหัวใจสำคัญที่ต้องมีความเข้าใจอย่างถ่องแท้

1.3 เป้าหมายการดำเนินงานส่งเสริมการเกษตร

1.3.1 เกษตรกร คือ ผู้ประกอบการด้านการเกษตร มีอาชีพ ต้องมีแผนการผลิตรายบุคคล (Individual Farm Production Plan – IFPP)

1.3.2 กลุ่มเป้าหมายการทำงานชัดเจน มุ่งสู่การเป็น Smart Farmer

1.3.3 กลุ่มกิจกรรมที่ต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ต้องจำแนกว่า ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงในประเด็นใด ให้ชัดเจน และต้องทำการขับเคลื่อนตลอดห่วงโซ่อุปทาน ให้สอดคล้องกับแผนการผลิต

1.4 แนวทางการดำเนินงานส่งเสริมการเกษตร

1.4.1 การดำเนินงานส่งเสริมการเกษตร ในทุกระดับ ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ต้องมีระบบการทำงานที่ชัดเจน ประเมินและวัดผลสัมฤทธิ์ได้

1.4.2 จัดการส่งเสริมให้สอดคล้องกับแผนการผลิตรายบุคคล มีความสอดคล้องกับสถานการณ์แวดล้อม ใกล้ชิดกับเกษตรกรเป้าหมายโดยใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารและการส่งผ่านข้อมูลที่เหมาะสมเป็นระบบสนับสนุนการปฏิบัติงาน

1.4.3 พัฒนาศักยภาพของนักส่งเสริมการเกษตร ให้เป็นผู้มีความรอบรู้ด้านวิชาการเกษตร และสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวข้อง มีจิตสำนึกในบทบาทหน้าที่ของตน พร้อมต่อการพัฒนาความรู้ให้ครอบคลุมทุกประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมเกษตรสมัยใหม่

1.4.4 ให้ความสำคัญต่อเนื้อหา (Content) ในทุกมิติ ทั้งในส่วนของ Commodity และ Discipline

1.4.5 ส่งเสริมระบบคุณธรรมและความรับผิดชอบ ต่อผลสำเร็จของงาน รวมทั้งภาพลักษณ์ความน่าเชื่อถือของนักส่งเสริมการเกษตรทุกระดับ

1.4.6 สนับสนุนการดำเนินงานส่งเสริมการเกษตร ที่มุ่งให้เกิดผลสำเร็จของงาน ไม่ใช่ทำโครงการเสร็จ

1.4.7 สร้างสมดุลระหว่างงานส่งเสริมการเกษตร กับงานสงเคราะห์การเกษตร ตามสถานการณ์แวดล้อม โดยยึดงานส่งเสริมการเกษตรเป็นภารกิจหลัก

1.5 กลไกและเครื่องมือในการดำเนินงาน

- 1.5.1 นักส่งเสริมการเกษตรที่มีศักยภาพในลักษณะของ Smart Officer
- 1.5.2 องค์กรภาคประชาชนเป้าหมายในทุกลักษณะ
- 1.5.3 โครงการ/กิจกรรมที่มีความเฉพาะเจาะจง
- 1.5.4 เครือข่ายการส่งเสริมการเกษตรในทุกมิติ

1.6 แนวทางในการขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

1.6.1 องค์กรแห่งการเรียนรู้สมัยใหม่ ภายใต้แนวคิด Smart Officers Lead smart organization to be modernization DOAE โดยเร่งรัดการพัฒนาศักยภาพของนักส่งเสริมการเกษตร พัฒนาฐานข้อมูลความรู้ด้านการเกษตรและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง (Knowledge Tank) ให้สามารถรองรับการทำงานและเข้าถึงได้ตลอดเวลา และการสร้างเครือข่ายผู้เชี่ยวชาญงานส่งเสริมการเกษตรให้สามารถเป็นที่ปรึกษาของนักส่งเสริมการเกษตรได้ รวมถึงสร้างเครือข่าย Smart Farmer ต้นแบบให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน ตลอดจนการสร้างระบบส่งผ่านข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการเกษตรที่มีความเป็นปัจจุบันและทันต่อเหตุการณ์ให้กับนักส่งเสริมการเกษตร

1.6.2 เครือข่ายงานส่งเสริมการเกษตรเข้มแข็ง ภายใต้แนวคิด Supply chain management system : All for one ด้วยการนำมาตรการต่างๆ มาสนับสนุน ได้แก่ การใช้การตลาดนำการผลิตการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตที่ถูกต้องและเหมาะสม มีการใช้ปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพ การผลิตสินค้าเกษตรเพื่อตลาดเฉพาะและพัฒนาช่องทางการจำหน่ายให้เข้าถึงเป้าหมายได้อย่างรวดเร็วและชัดเจนมากขึ้น

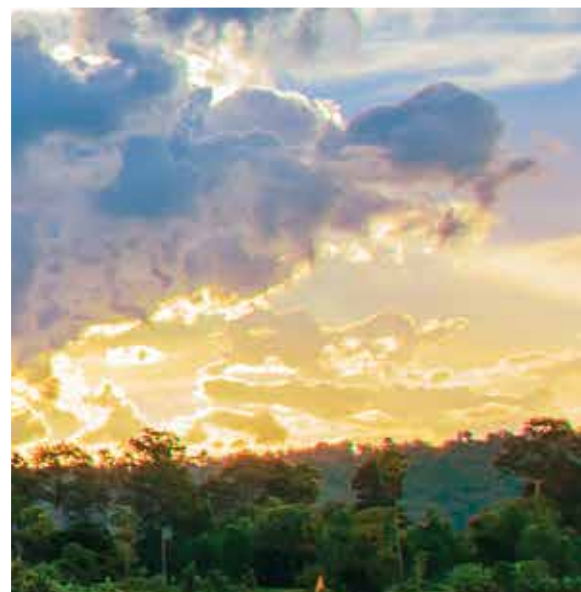
1.6.3 แผนการผลิตเฉพาะราย ภายใต้แนวคิด Strengthen farming plan to optimize specific needs โดยต้องมีการวิเคราะห์ตัวตนของเกษตรกร กำหนดแผนการผลิต/แผนธุรกิจของตนเอง พัฒนาสู่ระบบกลุ่มการผลิตที่มีแผนการผลิตสนับสนุนซึ่งกันและกัน สร้างพลังกลุ่มให้เกิดการเรียนรู้และใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับรูปแบบการผลิต เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต พัฒนาให้เกิดการเชื่อมโยงเครือข่ายการผลิตที่สนับสนุนและเกื้อกูลกันนำไปสู่การผลิตในลักษณะของแปลงรวม/แปลงใหญ่ ในลักษณะของ Production Unit

2. ระบบส่งเสริมการเกษตร หรือ T&V System

กรมส่งเสริมการเกษตรได้ปรับปรุงระบบส่งเสริมการเกษตร เพื่อให้เจ้าหน้าที่มีระบบในการทำงาน ทำให้เกิดความชัดเจน ของการทำงานในเชิงบูรณาการกับหน่วยงานต่างๆ โดยใช้ แนวทาง T&V System มาปรับปรุงให้เหมาะสมกับสถานการณ์ ปัจจุบัน ซึ่งแนวทาง T&V System มี 5 องค์ประกอบ คือ การถ่ายทอดความรู้ (Training) การเยี่ยมเยียน (Visiting) การสนับสนุน (Supporting) การนิเทศงาน (Supervision) และการจัดการข้อมูล (Data Management) ส่งผลให้เจ้าหน้าที่ เข้าถึงเกษตรกร สามารถแก้ไขปัญหา ทราบถึงความต้องการ ตลอดจนให้คำแนะนำ ให้ความช่วยเหลือได้อย่างทันที่

ระบบส่งเสริมการเกษตร (Training and Visit System)

ส่วนที่ 2

ผลการปฏิบัติราชการ

ผลการปฏิบัติราชการ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้กำหนดการขับเคลื่อนการดำเนินงานสำคัญในปี 2560 ประกอบด้วย 1) แผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri - Map) 2) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) 3) ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ 4) แผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร 5) เกษตรปลอดภัย/เกษตรอินทรีย์ 6) การยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร 7) การช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติ 8) การขับเคลื่อนงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์แบบเบ็ดเสร็จ (Single Command, SC) 9) การเพิ่มพื้นที่ชลประทานและการกระจายน้ำ และ 10) ยุทธศาสตร์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยให้หน่วยงานในสังกัดร่วมกันทำงานแบบบูรณาการทุกภาคส่วน เพื่อให้เกิดความก้าวหน้าและเห็นผลเป็นรูปธรรม ส่งผลให้เกษตรกรมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

กรมส่งเสริมการเกษตรได้กำหนดการขับเคลื่อนทิศทางการดำเนินงานของกรมส่งเสริมการเกษตร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ซึ่งเป็นการดำเนินงานทั้งในภารกิจประจำและงานตามนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เช่น การพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) การवादแปลงตามระบบการขึ้นทะเบียนเกษตรกร ศพก. ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ เกษตรปลอดภัย/เกษตรอินทรีย์ การช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติ

1. งานตามนโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

1.1 ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

ศพก. แหล่งเรียนรู้การผลิตสินค้าที่ถูกต้องและเหมาะสมสำหรับชุมชน เป็นศูนย์กลางในการให้บริการและแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานต่างๆ กับเกษตรกรในชุมชน ดำเนินการในพื้นที่ของเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จ เป็นแบบอย่างในการปรับปรุงหรือปรับเปลี่ยนกิจกรรมการเกษตรกรรมส่งเสริมการเกษตรดำเนินการจัดอบรมประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร 882 ราย หลักสูตร เทคนิคการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงภาคการเกษตร จำนวน 5 รุ่น พัฒนาศักยภาพ ศพก. ให้มีความพร้อมเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน ให้บริการอบรมถ่ายทอดความรู้เกษตรกรผู้นำ จำนวน 44,100 ราย บริการข้อมูลข่าวสาร 32,769 ครั้ง บริการด้านการเกษตรต่างๆ 117,401 ครั้ง บริการแก้ไขปัญหาและรับเรื่องร้องเรียน 4,529 เรื่อง จัดงานวันถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อเริ่มต้นฤดูกาลผลิตใหม่ (Field Day) จำนวน 882 ศูนย์ โดยมีการบูรณาการกับหน่วยงานอื่นๆ ทั้งในและนอกกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีเกษตรกรเข้าร่วมงาน 176,400 ราย

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการได้มอบรางวัลเลิศรัฐ (Public Sector Excellence Award 2017) ประจำปี 2560 สาขาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ระดับดี ให้กรมส่งเสริมการเกษตร กรณีตัวอย่าง ศพก. อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารราชการให้เกิดผลในทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน

นอกจากนี้ ศพก. ยังมีศูนย์เครือข่าย ได้แก่

ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.) เป็นเครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) มีบทบาทหน้าที่ในการให้บริการ และเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ด้านอารักขาพืชในชุมชน มีจำนวน 1,764 ศูนย์ ผลการดำเนินงานในปี 2560 มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการจัดการศัตรูพืช การผลิตขยายชีวภัณฑ์ การสำรวจติดตามสถานการณ์ศัตรูพืชให้สมาชิก ศจช. จำนวน 52,920 ราย นำไปดำเนินการในชุมชน ดังนี้

- จัดตั้งแปลงพยากรณ์ 3,074 แปลง ในจำนวน 40 ชนิดพืช กระจายทุกพื้นที่สำหรับติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช มีการเตือนการระบาดทุกสัปดาห์ (52 สัปดาห์/ปี) ผลิตข่าวเตือนการระบาดให้เกษตรกร 163 ข่าว เกิดผลกระทบทำให้เกษตรกรจัดการศัตรูพืชได้ ทำให้พื้นที่การระบาดของศัตรูพืชลดลงและไม่รุนแรง และควบคุมพื้นที่ได้ไม่ให้ขยายวงกว้างในพื้นที่ที่ระบาดรุนแรงอยู่แล้ว การผลิตขยายชีวภัณฑ์โดยเกษตรกรสำหรับใช้เองในชุมชน ได้แก่ กลุ่มเชื้อรากำจัดศัตรูพืช (ไตรโคเดอร์มา, บิวเวอเรีย, เมตาโรเซียม) จำนวน 396,000 กก. ใช้ในพื้นที่ระบาดศัตรูพืชได้ 793,800 ไร่ กลุ่มแมลงศัตรูธรรมชาติ (ตัวห้ำ, ตัวเบียน) ผลิตได้จำนวน 16,170,000 ตัว ใช้ในพื้นที่ระบาดศัตรูพืชได้ 44,396 ไร่ (ปล่อยซ้ำพื้นที่) ผลที่เกิดขึ้นเกษตรกรใช้สารเคมีลดลง

- จัดตั้งเครือข่ายเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารของสมาชิก ศจช. ในระดับจังหวัด ระดับเขต ผลที่เกิดเกษตรกรรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านอารักขาพืชในพื้นที่ต่างๆ นำมาเป็นข้อมูลสำหรับการบริหารจัดการศัตรูพืช ในพื้นที่ตนเองได้

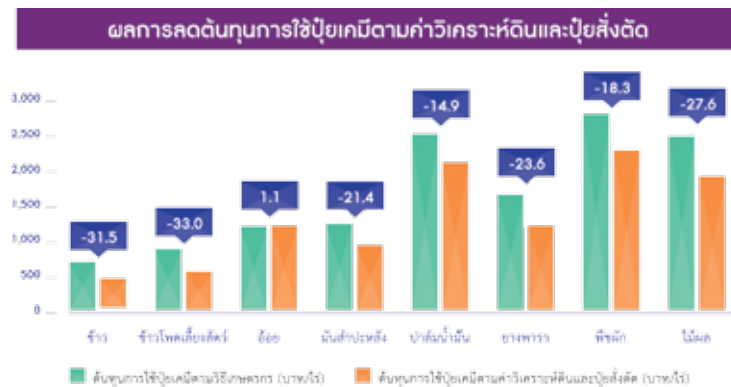
- นอกจากนี้มีการส่งเสริมและสนับสนุนการทำงานในพื้นที่และการให้บริการด้านอารักขาพืช ดังนี้
- ถ่ายทอดความรู้ต่อให้เกษตรกรในพื้นที่เสี่ยง 31 จังหวัด รวม 2,700 ราย พร้อมจัดทำแปลงเรียนรู้ 31 แปลง ส่งผลให้เกษตรกรนำเทคโนโลยีไปกำจัดด้วงแรดในพื้นที่ได้ไม่น้อยกว่า 18,000 ไร่
  - แก้ปัญหาโรครากขาวยางพารา โดยถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกรที่ปลูกยางพาราในภาคใต้ 14 จังหวัด 1,400 ราย พร้อมจัดทำแปลงเรียนรู้ จังหวัดละ 1 แปลง เพื่อขยายผลเทคโนโลยีการกำจัดโรครากขาว ส่งผลให้การควบคุมพื้นที่การระบาดของโรครากขาวยางพาราลดลง ไม่ขยายวงกว้าง
  - การจัดทำเขตควบคุมแมลงวันผลไม้ตามมาตรฐานสากล โดยกำหนดมาตรการควบคุมโดยวิธีผสมผสาน 19 จังหวัด พื้นที่ 18,000 ไร่ ใช้วิธีสำรวจติดตามและใช้สารล่อแมลงเพื่อทำลาย ทำให้ประชากรแมลงวันผลไม้ลดลง
  - มาตรการสนับสนุนแมลงวันผลไม้เป็นหมัน ในตำบลตรอกนอง อำเภอชลบุรี จังหวัดจันทบุรี พื้นที่ 16,200 ไร่ สนับสนุนแมลงวันผลไม้เป็นหมัน 5 ล้านตัว/สัปดาห์ เป็นเวลา 20 สัปดาห์ รวมจำนวน 101,248,749 ตัว ผลกระทบที่เกิดขึ้น ความเสียหายของผลผลิตไม้ผลหลัก (ลองกอง) จากการทำลายของแมลงวันผลไม้ลดลงเหลือ 0%

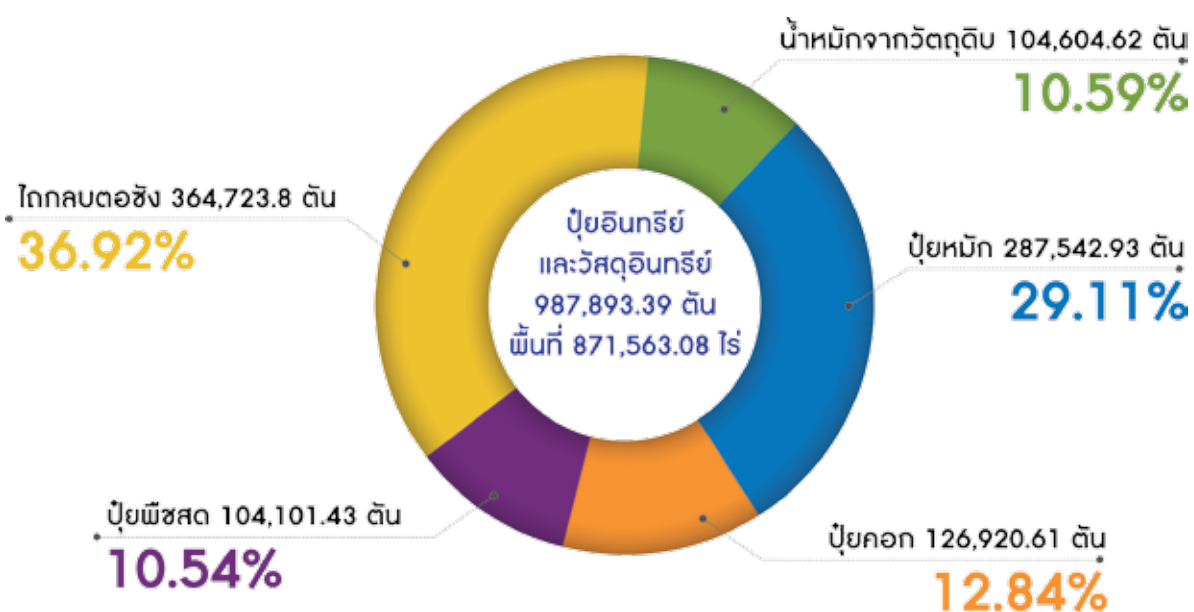
ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.) เป็นเครือข่าย

ของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร 882 ศูนย์ ให้บริการถ่ายทอดความรู้เฉพาะด้านดินและปุ๋ยของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เพื่อเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนขยายผลการใช้ปุ๋ยเพื่อลดต้นทุนการผลิต โดยการส่งเสริมให้เกษตรกรใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินหรือปุ๋ยสั่งตัด ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ วัสดุอินทรีย์ และปุ๋ยชีวภาพ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ปุ๋ยเคมี ซึ่งผลการดำเนินงานในปี 2560 เกษตรกรสมาชิก ศดปช. 17,640 ราย ได้ประโยชน์จากการนำเทคโนโลยีไปปฏิบัติในพื้นที่ 140,304.75 ไร่ สามารถลดต้นทุนการใช้ปุ๋ยเคมีได้เฉลี่ยร้อยละ 27.5 คิดเป็นมูลค่า 43.0 ล้านบาท และสามารถเพิ่มผลผลิตได้ร้อยละ 10.3 เปรียบเทียบกับการใช้ปุ๋ยตามวิธีของเกษตรกร และเกษตรกรได้รับบริการตรวจวิเคราะห์ดินโดย ศดปช. จำนวน 37,458 ราย

และมีการส่งเสริมการผลิตและใช้ปุ๋ยอินทรีย์และวัสดุอินทรีย์ใน 77 จังหวัด จำนวน 987,893.39 ตัน นำไปใช้ในพื้นที่ 871,563.08 ไร่ จำแนกเป็นประเภทต่าง ๆ ดังนี้

1.2 ส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่

การดำเนินงานในลักษณะส่งเสริมการเกษตรที่ยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area-Based Approach) ดำเนินงานในลักษณะบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีผู้จัดการแปลงเป็นผู้บริหารจัดการพื้นที่ ในทุกกิจกรรมตลอดห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่มทำการผลิต บริหารจัดการร่วมกันและรวมกันจำหน่าย ให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิต ผลผลิตเพิ่มขึ้น และมีคุณภาพได้มาตรฐาน และให้เกษตรกรสามารถเป็นผู้จัดการ บริหารจัดการการผลิต ผลผลิตและการตลาดได้ โดยแปลงใหญ่ของปี 2559 ผ่านการรับรองเป็นแปลงใหญ่ในปี 2560 จำนวน 597 แปลง พื้นที่ 1,403,471.9 ไร่ 2 ฤดูการผลิต สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มในการผลิตสินค้าจากการลดต้นทุน 1,739.21 ล้านบาท และเพิ่มผลผลิต 4,335.75 ล้านบาท รวม 6,074.96 ล้านบาท อีกทั้งเกษตรกรแปลงใหญ่ได้รับการรับรองมาตรฐานการผลิตสินค้าเกษตร (GAP) รวม 58,107 ราย มีการเชื่อมโยงตลาดและมีข้อตกลงซื้อขายที่แน่นอน มีการบูรณาการหน่วยงานต่าง ๆ ในแปลงใหญ่ และยังส่งผลให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่มเป็น

วิสาหกิจชุมชน กลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ จัดทำแผนธุรกิจขอรับการสนับสนุนสินเชื่อจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร โดยได้รับอนุมัติ จำนวน 125 แปลง วงเงิน 668.485 ล้านบาท

ผลิตภัณฑ์จากมะพร้าวคุณภาพ สร้างผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่า สู่การตลาดตรง ๒๐๑๘

แปรงใหญ่ข้าว

- ▶ **ด้านชุมชน** อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด **มีพื้นที่ 3,045 ไร่**
- ▶ **ปริมาณผลผลิต** แป้งข้าวเจ้า 387 ตัน
- ▶ **ผู้ค้ารายใหญ่** บริษัท ไทยอ้อย ทรายหวาน จำกัด (มหาชน) บริษัท ไทยอ้อย ทรายหวาน จำกัด (มหาชน) บริษัท ไทยอ้อย ทรายหวาน จำกัด (มหาชน)
- ▶ **ด้านการผลิต** แป้งข้าวเจ้า 387 ตัน

Area-Based Approach

วางแผนธุรกิจ ผลิตภัณฑ์จากคุณภาพ "ยกระดับราคา" แปลงพื้นที่ได้ดอกเบี้ยระดับ (คุณภาพต่อดอก)

- ▶ **ด้านสังคม** อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด **มีพื้นที่ 130 ไร่**
- ▶ **ปริมาณผลผลิต** แป้งข้าวเจ้า 30 ตัน
- ▶ **ผู้ค้ารายใหญ่** บริษัท ไทยอ้อย ทรายหวาน จำกัด (มหาชน)
- ▶ **ด้านการผลิต** แป้งข้าวเจ้า 30 ตัน
- ▶ **ด้านการตลาด** บริษัท ไทยอ้อย ทรายหวาน จำกัด (มหาชน)

"เก๋ทิพย์คือหัวใจของเราน้ำ" ผลิตภัณฑ์จากคุณภาพ การตลาดขั้นเทพ

แปลงใหญ่ผลไม้หลัง

- ▶ **ด้านชุมชน** อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด **มีพื้นที่ 3,224 ไร่**
- ▶ **ปริมาณผลผลิต** แป้งข้าวเจ้า 330 ตัน
- ▶ **ผู้ค้ารายใหญ่** บริษัท ไทยอ้อย ทรายหวาน จำกัด (มหาชน)
- ▶ **ด้านการผลิต** แป้งข้าวเจ้า 330 ตัน
- ▶ **ด้านการตลาด** บริษัท ไทยอ้อย ทรายหวาน จำกัด (มหาชน)

บริหารจัดการอย่างมีระบบ ผลิตภัณฑ์คุณภาพระดับ Premium แปลงพื้นที่สู่การยกระดับคุณภาพสู่การตลาด ข่งขัน

- ▶ **ด้านชุมชน** อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด **มีพื้นที่ 50 ไร่**
- ▶ **ปริมาณผลผลิต** แป้งข้าวเจ้า 20 ตัน
- ▶ **ผู้ค้ารายใหญ่** บริษัท ไทยอ้อย ทรายหวาน จำกัด (มหาชน)
- ▶ **ด้านการผลิต** แป้งข้าวเจ้า 20 ตัน
- ▶ **ด้านการตลาด** บริษัท ไทยอ้อย ทรายหวาน จำกัด (มหาชน)

ผลิตภัณฑ์จากพื้นที่ที่ดี มีมาตรฐานห้าดาว การตลาดขั้นเทพ

แปรงใหญ่โคเนื้อ

- ▶ **ด้านชุมชน** อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด **มีพื้นที่ 208 ไร่**
- ▶ **ปริมาณผลผลิต** แป้งข้าวเจ้า 34 ตัน
- ▶ **ผู้ค้ารายใหญ่** บริษัท ไทยอ้อย ทรายหวาน จำกัด (มหาชน)
- ▶ **ด้านการผลิต** แป้งข้าวเจ้า 34 ตัน
- ▶ **ด้านการตลาด** บริษัท ไทยอ้อย ทรายหวาน จำกัด (มหาชน)

1.3 บริหารจัดการเขตเกษตรเศรษฐกิจสำหรับสินค้าเกษตรที่สำคัญ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ดำเนินการตามนโยบายการบริหารจัดการเขตเกษตรเศรษฐกิจสำหรับสินค้าเกษตรที่สำคัญ (Zoning) โดยได้ประกาศเขตความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช ปศุสัตว์ และประมง จำนวน 20 ชนิดสินค้า กรมส่งเสริมการเกษตรเป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบสินค้าพืช 13 ชนิด ได้แก่ ข้าว มันสำปะหลัง ยางพารา ปาล์มน้ำมัน อ้อยโรงงาน ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ สับปะรดโรงงาน ลำไย เงาะทุเรียน มังคุด มะพร้าว และกาแฟ โดยให้ความรู้การปรับเปลี่ยนการปลูกพืชทางเลือกแก่เกษตรกร จำนวน 1,500 ราย ใน 15 จังหวัดนำร่อง เกษตรกรมีการรวมกลุ่มปรับเปลี่ยนการผลิตพืชในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมตามแผนที่ Agri - Map รวม 36 กลุ่ม แต่ละกลุ่มมีแปลงต้นแบบการปรับเปลี่ยน กลุ่มละ 1 แปลง ขนาดพื้นที่ 5 ไร่ เพื่อเป็นต้นแบบให้เกษตรกรที่ต้องการปรับเปลี่ยนการผลิตพืชตามเขตความเหมาะสมของการปลูกพืชเข้ามาศึกษาเรียนรู้

1.4 เกษตรอินทรีย์

เกษตรอินทรีย์เป็นนโยบายสำคัญของรัฐบาล ที่ต้องเร่งขับเคลื่อนให้เกิดผลสัมฤทธิ์ อย่างเป็นรูปธรรมตามยุทธศาสตร์ การพัฒนาเกษตรอินทรีย์แห่งชาติ พ.ศ. 2560-2564 มีเป้าหมาย เพิ่มพื้นที่ จาก 300,000 ไร่ เป็น 1,300,000 ไร่ ภายในปี 2564 เพื่อเพิ่มปริมาณและมูลค่าผลผลิต และให้สอดคล้องกับ ความต้องการของตลาด กรมส่งเสริมการเกษตรมีภารกิจในการ ส่งเสริมเกษตรกรให้มีความรู้ในการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ ที่มีคุณภาพ ปลอดภัยและได้รับการรับรองมาตรฐาน โดยดำเนินงาน พัฒนาเจ้าหน้าที่เพื่อเป็นวิทยากรหลักในการส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ 173 คน พัฒนาเกษตรกรสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ 5,000 ราย พื้นที่ 31,177 ไร่ ส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ในแปลงใหญ่ 9 แปลง พื้นที่ 4,602 ไร่ ส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ในพืชที่มีศักยภาพ 25 แปลง พื้นที่ 3,575 ไร่ พัฒนาการเรียนรู้เกษตรอินทรีย์ ในศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) 38 ศูนย์ จัดทำหมู่บ้านต้นแบบวิถีเกษตรอินทรีย์ 40 หมู่บ้าน สร้างเครือข่ายการผลิตและการตลาดเกษตรอินทรีย์ 9 เครือข่าย ส่งผลให้ปัจจุบันมีพื้นที่ปลูกพืชอินทรีย์ที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน มีประมาณ 225,035 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.15 ของพื้นที่การเกษตร ทั่วประเทศ

1.5 พัฒนาสินค้าเกษตรตามระบบคุณภาพและมาตรฐาน GAP

นโยบายสำคัญของรัฐบาล ในปี 2560 กำหนดให้เป็น “ปีแห่งการยกระดับมาตรฐานการเกษตรสู่ความยั่งยืน” เกษตรกรผู้ผลิตจะต้องเข้าสู่ระบบการผลิตที่ได้รับมาตรฐานรับรอง สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคและเพื่อแข่งขันในตลาดโลกได้ กรมส่งเสริมการเกษตรได้ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกร จำนวน 34,176 ราย และพัฒนาอาสาสมัครเกษตรกร (GAP อาสา) จำนวน 882 ราย ให้มีความรู้ในการผลิตพืชตามระบบ GAP และให้เป็นที่ปรึกษาเกษตรกร โดยเน้นการส่งเสริม GAP ในแปลงใหญ่และศูนย์เรียนรู้ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ทำให้เกษตรกรร้อยละ 70 ที่เข้าร่วมโครงการสามารถผลิตพืชที่มีคุณภาพและได้รับการรับรองตามระบบมาตรฐาน

1.6 แผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร

คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติงบประมาณโครงการภายใต้แผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร ในปี พ.ศ. 2560 ให้หน่วยงานต่างๆ ทั้งในและนอกกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมบูรณาการจัดทำแผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร โดยมอบหมายให้กรมส่งเสริมการเกษตรดำเนินการโครงการ ดังนี้

1.6.1 โครงการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าวไม่เหมาะสมเป็นเกษตรกรรมทางเลือกอื่นปี 2559/60

สนับสนุนให้เกษตรกรลดพื้นที่ปลูกข้าวในพื้นที่ไม่เหมาะสมเป็นเกษตรกรรมทางเลือกอื่นที่เหมาะสมกับพื้นที่ และปรับเปลี่ยนการผลิตข้าวของชาวนามาเป็นเกษตรผสมผสาน หรือการปลูกพืชเชิงเดี่ยว ได้แก่ อ้อย ข้าวโพด มันสำปะหลัง สับปะรด ฯลฯ ไม่น้อยกว่า 3 ปี มีเป้าหมาย 420,000 ไร่ ดำเนินงานใน 63 จังหวัด ซึ่งมีเกษตรกรที่มีคุณสมบัติผ่านเกณฑ์การเข้าร่วมโครงการจำนวน 14,782 ราย พื้นที่ 67,162.75 ไร่ ใน 34 จังหวัด โดยได้รับเงินอุดหนุนเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ ดังนี้

- ปรับปรุงพื้นที่สร้างระบบน้ำและปัจจัยการผลิตไร่ละ 5,000 บาท
- เลี้ยงสัตว์เล็ก (เปิด, โก่) คราวเรือนละ 2,844 บาท
- เลี้ยงปลา คราวเรือนละ 2,300 บาท

ส่งผลให้เกษตรกรร้อยละ 88.64 มีรายได้จากการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าวเพิ่มขึ้น และสามารถลดต้นทุนการผลิต โดยเกษตรกรที่ปรับเปลี่ยนมาทำเกษตรผสมผสาน มีรายได้เฉลี่ย 6,760.53 บาท/ไร่ การปลูกข้าวโพด เฉลี่ย 3,073.17 บาท/ไร่ การเลี้ยงปลาและการเลี้ยงสัตว์เล็ก เฉลี่ย 1,440.34 บาท/เดือน

1.6.2 โครงการปรับเปลี่ยนการปลูกข้าวไปปลูกพืชที่หลากหลาย ฤดูนาปรัง ปี 2560

ดำเนินการตามมาตรการภายใต้แผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร โดยคณะทำงานวางแผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร กำหนดปริมาณความต้องการผลผลิตข้าวในปี 2559/60 จำนวน 27.17 ล้านตันข้าวเปลือก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงจำเป็นต้องลดรอบพื้นที่เพาะปลูกข้าวฤดูนาปรังในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยา 22 จังหวัด ซึ่งกรมส่งเสริมการเกษตรมีเกษตรกรเป้าหมายในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยา 20 จังหวัด สมัครเข้าร่วมโครงการฯ 66,800 ราย พื้นที่ 323,000 ไร่ มีเกษตรกรแจ้งปลูกพืชหลากหลายมากกว่า 25 ชนิด เช่น ถั่วเขียว ถั่วเหลือง งา ถั่วลิสง ทานตะวัน ข้าวโพดหวาน พักทอง พักแพง แตงกวา ถั่วฝักยาว พริก มะเขือ ตะไคร้ และผักอื่น ๆ เป็นต้น และได้ดำเนินการจัดสรรงบประมาณอุดหนุนให้สำนักงานเกษตรจังหวัด ส่งจ่ายเช็คให้สำนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจังหวัด เพื่อโอนเงินเข้าบัญชีของเกษตรกร 36,900 ราย พื้นที่ 175,219.50 ไร่ รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 350,439,000 บาท ส่งผลให้เกษตรกร ร้อยละ 76.70 มีรายได้จากการจำหน่ายผลผลิตพืชอื่นที่ปลูกแทนการปลูกข้าว เฉลี่ย 4,390 บาทต่อไร่ หรือ 20,852.50 บาทต่อครัวเรือน คิดเป็นมูลค่ารวม 590.17 ล้านบาท โดยเกษตรกรจำหน่ายผลผลิต มีพ่อค้ามารับซื้อผลผลิตในชุมชน ร้อยละ 26.32 และมีแหล่งรับซื้อผลผลิตในชุมชน เกษตรกรสามารถนำผลผลิตไปขายโดยตรง

1.6.3 โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวโพด เลี้ยงสัตว์ ปี 2559/60

เพื่อลดพื้นที่การปลูกข้าว เพิ่มผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ในพื้นที่ 35 จังหวัด บนพื้นที่ที่เหมาะสมมากและเหมาะสมปานกลางในการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในฤดูแล้ง รวม 2 ล้านไร่ โดยธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสนับสนุนสินเชื่อตามเงื่อนไขไร่ละ 4,000 บาท ซึ่งมีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ 16,545 ราย ปรับเปลี่ยนการปลูกข้าวนาปรังไปปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ 148,948 ไร่ ใน 27 จังหวัด และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรพิจารณาให้สินเชื่อ จำนวน 395 ราย วงเงินสินเชื่อ จำนวน 11.29 ล้านบาท ส่งผลให้เกษตรกรสามารถผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เฉลี่ย 1,095 กิโลกรัมต่อไร่ ผลผลิตรวม 163,094 ตัน ราคาเฉลี่ย 5.07 บาท/กก. รายได้จากการขายผลผลิตในโครงการเฉลี่ย 5,192.53 บาท/ไร่ คิดเป็นมูลค่า 827.20 ล้านบาท

1.7 พัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)

ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรสู่ Smart Farmer ให้เป็นผู้มีความรอบรู้ ความเชี่ยวชาญในการประกอบอาชีพ การเกษตรของตน สามารถนำเทคโนโลยีและภูมิปัญญามาใช้ ตลอดจนสามารถพัฒนาเป็น Smart Farmer ต้นแบบ กรมส่งเสริมการเกษตรได้พัฒนาเกษตรกรผู้นำศูนย์เครือข่าย ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร จำนวน 8,820 ราย สร้างเครือข่าย Smart Farmer ต้นแบบ ระดับจังหวัด จำนวน 2,330 ราย รวมทั้งพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เป็น Young Smart Farmer โดยมุ่งเน้นเกษตรกรที่มีอายุระหว่าง 17 - 45 ปี เพื่อทดแทนเกษตรกรผู้สูงอายุ และสร้างแรงจูงใจให้คนรุ่นใหม่หันมาประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีเกษตรกรรุ่นใหม่ จากทั่วประเทศ ผ่านการประเมินคุณสมบัติเป็น Young Smart Farmer จำนวน 1,836 ราย ดำเนินการพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ ให้มีความสามารถด้านการเกษตร โดยนำเทคโนโลยีสมัยใหม่ มาประยุกต์ใช้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและการตลาด จนเป็นเกษตรกรมืออาชีพและสามารถสร้างเครือข่ายความร่วมมือในทุกระดับ ขับเคลื่อนงานส่งเสริมการเกษตร

จนทำให้ชุมชนเติบโตทาง เศรษฐกิจจากฐาน การเกษตรได้

1.8 โครงการ “5 ประสาน สืบสานเกษตรทฤษฎีใหม่ถวายเป็นหลวง”

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้จัดทำโครงการ “5 ประสาน สืบสานเกษตรทฤษฎีใหม่ ถวายเป็นหลวง” เพื่อถวายแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศรรามาธิบดี จักรีนฤพดินทร สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร เพื่อแก้ไขปัญหาเกษตรกรรมที่ไม่ได้ผลในเขตแห้งแล้งขาดแคลนน้ำในการเกษตร มีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ 70,000 ราย ใน 77 จังหวัด ครอบคลุม 882 อำเภอ กรมส่งเสริมการเกษตรดำเนินการสนับสนุนปัจจัยพันธุ์ไม้ผล 8 ชนิด (มะม่วง ลำไย ลิ้นจี่ ฝรั่ง ชมพู่ มะนาว มะละกอ และกล้วยน้ำว้า) ที่เข้าร่วมโครงการ นอกจากนั้นแล้ว ยังนำเกษตรกรที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมส่งเสริมการเกษตร จำนวน 15,757 ราย ศึกษาดูงานแปลงต้นแบบเกษตรทฤษฎีใหม่ เพื่อให้เกษตรกรเกิดแรงบันดาลใจในการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ ส่งผลให้เกษตรกรร้อยละ 97.66 ที่เข้าร่วมโครงการได้รับการยกระดับคุณภาพชีวิตเกษตรกรให้มีกินมีใช้ ลดหนี้สิน

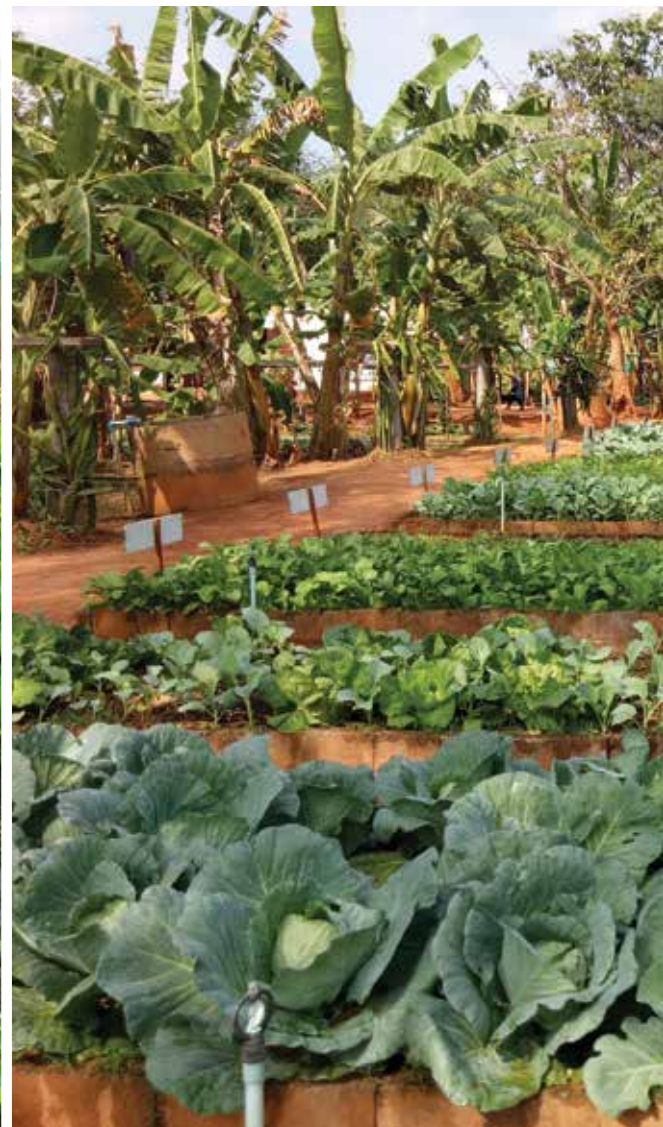

1.9 โครงการส่งเสริมเกษตรกรทฤษฎีใหม่และเกษตรกรมัยยั่งยืน ปี 60

เพื่อส่งเสริมเกษตรกรทฤษฎีใหม่และเกษตรกรมัยยั่งยืนตามแนวหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น โดยมุ่งเน้นการสร้างภูมิคุ้มกันให้เข้มแข็งเพื่อให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสมเกษตรกร จำนวน 8,820 ราย ดำเนินการใน 73 จังหวัด โดยเกษตรกรร้อยละ 80 ที่เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจ การเข้าร่วมโครงการอย่างมาก เนื่องจากเป็นการน้อมนำแนวทางการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ของพระมหากษัตริย์คุณของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร มาดำเนินงาน รวมทั้งได้มีปัจจัยการผลิตที่ตรงกับความต้องการของเกษตรกร

2. งานตามภารกิจ

2.1 สนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร และพระบรมวงศานุวงศ์ได้ทรงเล็งเห็นสภาพความเป็นอยู่ที่ยากจนของราษฎร ปัญหาความเสื่อมโทรมของแหล่งน้ำ ที่ดินทำกิน ขาดความรู้ในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า จึงทรงมีพระราชดำริให้ดำเนินการพัฒนาด้านต่างๆ เพื่อให้เกษตรกรสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่าง “พออยู่ พอกิน” โดยกรมส่งเสริมการเกษตรเข้าไปส่งเสริมและพัฒนาอาชีพด้านการเกษตรให้แก่เกษตรกรในพื้นที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จำนวน 64 โครงการ เกษตรกรจำนวน 61,400 ราย ได้นำความรู้ไปปรับใช้ พร้อมน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพทางการเกษตรและการดำเนินชีวิต สามารถลดรายจ่าย และเพิ่มรายได้ในครัวเรือน ไม่น้อยกว่า 1,000 บาท/เดือน อีกทั้ง ได้ขยายผลองค์ความรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริไปสู่เกษตรกรในพื้นที่ 54 จังหวัด 5,155 ราย

2.2 โครงการพัฒนาพื้นที่โครงการหลวง

เป็นการดำเนินงานส่งเสริมการเกษตรให้แก่เกษตรกรชาวไทยภูเขาที่อาศัยอยู่บนพื้นที่สูง จำนวน 1,800 ราย ในพื้นที่ 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย แม่ฮ่องสอน ลำพูน และพะเยา โดยถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีการผลิตพืชที่เหมาะสมกับศักยภาพพื้นที่ส่งเสริมการปลูกไม้ผลไม้ยืนต้นเมืองหนาว 180 ไร่ ส่งเสริมการปลูกพืชผักเมืองหนาว 100 ไร่ ส่งเสริมการถนอมอาหารและแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร และส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรให้มีทักษะความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ส่งผลให้เกษตรกรชาวไทยภูเขาบนพื้นที่สูง มีทักษะองค์ความรู้เทคโนโลยีการผลิตทางการเกษตรที่ถูกต้องและเหมาะสมกับศักยภาพพื้นที่ มีการนำเอาเทคโนโลยีการผลิตพืชมาปรับใช้ในพื้นที่ของตนเอง มีอาหารบริโภคในครัวเรือนอย่างเพียงพอ ลดรายจ่ายและเกิดรายได้จากการจำหน่ายผลผลิต และสามารถประกอบอาชีพการเกษตรบนพื้นที่สูงได้อย่างยั่งยืน มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

2.3 พัฒนาศักยภาพเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

เสริมสร้างความเข้มแข็ง พัฒนาศักยภาพเกษตรกร และองค์กรเกษตรกร โดยส่งเสริมการจัดทำแผนการผลิตรายบุคคล และแบบกลุ่ม จัดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์ สนับสนุนกิจกรรมการรวมกลุ่ม เสริมสร้างและพัฒนาความรู้ ความสามารถ ทักษะในการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม สามารถวิเคราะห์ ศักยภาพของกลุ่มให้สอดคล้องกับสินค้าและพื้นที่ ในปี 2560 กรมส่งเสริมการเกษตรได้พัฒนาอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน (อกม.) จำนวน 18,110 ราย ให้เป็นผู้มีความรู้ มีทักษะการปฏิบัติงาน และอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน 4,582 ราย ได้รับการถ่ายทอด ความรู้การจัดทำแผนการผลิตรายบุคคล (IFPP) และขยายผล ด้วยการนำความรู้ไปถ่ายทอดให้แก่เกษตรกรในสัดส่วนอาสาสมัคร เกษตรกรหมู่บ้าน 1 ราย ต่อเกษตรกร 5 ราย รวม 22,910 ราย

ด้านองค์กรเกษตรกรได้ดำเนินการส่งเสริมและ พัฒนาศักยภาพองค์กรเกษตรกรในกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร 231 กลุ่ม กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร 231 กลุ่ม และกลุ่มยุวเกษตรกร 231 กลุ่ม แบ่งเป็น

- กลุ่มพัฒนากลุ่มเป็น Smart Group จำนวน 462 กลุ่ม มีองค์กรเกษตรกรต้นแบบ (Smart Group Model) จำนวน 231 กลุ่ม มีแหล่งเรียนรู้องค์กรเกษตรกร 258 แหล่ง
- กลุ่มมีผลิตภัณฑ์เพื่อพัฒนา Smart Product จำนวน 462 ผลิตภัณฑ์

ทำให้กลุ่มมีรายได้ต่อเนื่องตลอดทั้งปี และมีการเชื่อมโยงเครือข่ายองค์กรเกษตรกรในทุกระดับ และสามารถบูรณาการความรู้ภายใต้ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร โดยการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ของเกษตรกรต้นแบบ ทำให้เกษตรกรเกิดการพัฒนาตนเองและองค์กร

ในทุกๆ ปี กรมส่งเสริมการเกษตรได้คัดสรรเกษตรกร และสถาบันเกษตรกรดีเด่นแห่งชาติ เพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจแก่ผู้ประกอบการอาชีพเกษตรกรรม จำนวน 7 สาขา ประกอบด้วย อาชีพทำสวน อาชีพทำไร่ อาชีพไร่นาสวนผสม ที่ปรึกษากลุ่มยุวเกษตรกร สมาชิกกลุ่มยุวเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ให้มีพลังสร้างผลงานที่เป็นประโยชน์ต่ออาชีพการเกษตร รวมถึงเพื่อเป็นต้นแบบแหล่งเรียนรู้ให้กับเกษตรกรและผู้สนใจทั่วไป โดยเข้ารับรางวัลพระราชทานรางวัลในพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญประจำปี 2560 ณ มณฑลพิธีท้องสนามหลวง

2.4 ส่งเสริมและพัฒนางานวิสาหกิจชุมชน

“การส่งเสริมและพัฒนางานวิสาหกิจชุมชน” ดำเนินงานตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548 เพื่อเป็นการส่งเสริมความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น สร้างรายได้ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน พัฒนาความสามารถในการจัดการ กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศได้ดำเนินงานด้านทะเบียนและสารสนเทศวิสาหกิจชุมชน มีผลการจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนถึงปี 2560 จำนวน 84,759 แห่ง/สมาชิก 1.45 ล้านคน เครือข่ายวิสาหกิจชุมชนจำนวน 382 แห่ง พัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชนและประเมิณศักยภาพวิสาหกิจชุมชน มีจำนวนวิสาหกิจชุมชนที่ประเมินศักยภาพ 21,216 แห่ง ส่งเสริมสร้างมูลค่าเพิ่มแก่ผลผลิตทางการเกษตร โดยการถ่ายทอดความรู้ทางวิชาการ การพัฒนามาตรฐานกระบวนการผลิตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตอาหาร (GMP) การพัฒนาคุณภาพให้ได้เครื่องหมายรับรองคุณภาพต่างๆ ส่งเสริมและสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยววิถีเกษตร เพื่อรองรับนักท่องเที่ยว ส่งผลให้ชุมชนพึ่งพาตนเองได้และพัฒนาระบบเศรษฐกิจชุมชนให้มีความเข้มแข็ง

2.5 ตลาดเกษตรกร

การตลาดมีบทบาทและส่งผลกระทบต่อเกษตรกรที่ทำการผลิตโดยตรง การส่งเสริมให้เกษตรกรเข้าใจและสามารถบริหารจัดการด้านการตลาดได้ จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างมาก “ตลาดเกษตรกร”

เป็นหนึ่งในโครงการที่สำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่มุ่งเน้นให้ทุกจังหวัด

มีสถานที่จำหน่ายผลผลิตและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรที่มีคุณภาพแก่ผู้บริโภค

ดังนั้นจึงจำเป็นต้องพัฒนาศักยภาพและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

ของเกษตรกรให้มีกระบวนการผลิตที่สอดคล้องกับความต้องการ

ของตลาดและความต้องการของผู้บริโภค กรมส่งเสริมการเกษตร

ได้ดำเนินการจัดสถานที่จำหน่ายสินค้าเกษตรให้แก่เกษตรกร

ในพื้นที่ 38 จังหวัด รวม 142 ครั้ง เกษตรกรมีส่วนร่วม

1,284 กลุ่ม/องค์กร/วิสาหกิจ คิดเป็นรายได้รวมไม่ต่ำกว่า

465,671,849 บาท ทำให้เกษตรกรในพื้นที่มีรายได้เพิ่มขึ้น

จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรในพื้นที่

2.6 ส่งเสริมการใช้เครื่องจักรกลการเกษตรทดแทนแรงงานเกษตร

พัฒนาความรู้ในด้านเทคนิคการใช้และการบำรุงรักษาเครื่องจักรกลการเกษตร ตลอดจนสร้างช่างเกษตรประจำท้องถิ่นสำหรับรองรับการเติบโตอย่างรวดเร็วของการใช้เครื่องจักรกลการเกษตรของประเทศ และพัฒนาศักยภาพธุรกิจการให้บริการเครื่องจักรกลการเกษตรชุมชน ให้มีความพร้อมทั้งด้านองค์ความรู้ ทักษะทางเทคนิค และการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเกษตรกร จำนวน 2,275 ราย ได้รับการพัฒนาให้เป็นช่างเกษตรท้องถิ่น เพื่อให้มีความรู้และทักษะในการใช้และบำรุงรักษาเครื่องยนต์เกษตร ขนาดเล็กเบื้องต้น มีแปลงสาธิต จำนวน 600 ไร่ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้การใช้เครื่องจักรกลการเกษตร อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ เกษตรกรและกลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 3,000 ราย ในพื้นที่ 77 จังหวัด ได้รับการพัฒนาความรู้ ทักษะ สามารถซ่อมบำรุงเครื่องจักรกลการเกษตรทั้งของตนเอง และถ่ายทอดความรู้ให้กับเพื่อนบ้านได้ และได้สำรวจความต้องการใช้เครื่องจักรกลการเกษตรในแปลงใหญ่ เพื่อจะได้มีแผนการส่งเสริมและบริหารจัดการได้อย่างเป็นระบบ เพื่อพัฒนาศักยภาพในการเตรียมความพร้อมการดำเนินการ รูปแบบแปลงใหญ่ พัฒนาการใช้และบริหารจัดการเครื่องจักรกลการเกษตร ที่เหมาะสมกับพื้นที่ สังคม ในชุมชนของตนเอง

2.7 ส่งเสริมการหยุดเผาในพื้นที่การเกษตร

ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนเกษตรกรเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการเผาในพื้นที่การเกษตร สร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่เกษตรกร จำนวน 14,197 ราย เพื่อสร้างเป็นวิทยากรด้านการทำการเกษตรปลอดการเผา ดำเนินการในพื้นที่ 10 จังหวัดภาคเหนือตอนบน ได้แก่ จังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน น่าน แพร่ พะเยา ตาก และจังหวัดอุดรดิตถ์ ตลอดจนได้มีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาคีในพื้นที่ ทั้งภาครัฐและเอกชน จัดงานรณรงค์ในท้องถิ่นร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวม 80 ครั้ง มีเกษตรกรและประชาชนในพื้นที่เข้าร่วมงาน จำนวน 24,000 ราย จัดทำแปลงสาธิตและจุดเรียนรู้ด้านการหยุดการเผาในพื้นที่การเกษตร รวม 70 แห่ง พื้นที่ 3,555 ไร่ สนับสนุนการนำเศษวัสดุการเกษตรมาผลิตปุ๋ยอินทรีย์ทดแทนการเผาทำลาย (ไถกลบ/ทำปุ๋ยหมัก) สามารถผลิตปุ๋ยหมักได้ 45,253 ตัน และทำให้เกิดพื้นที่การเกษตรปลอดการเผา รวม 100,320 ไร่

2.8 ส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตรในจังหวัดชายแดนภาคใต้

ดำเนินการเสริมสร้างเศรษฐกิจในพื้นที่ที่ยังยั่งยืนตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเกิดความสงบสุขในพื้นที่ และฟื้นฟูอาชีพด้านการเกษตรเพื่อยกระดับมาตรฐานการครองชีพให้กับเกษตรกรในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ และ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา ดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และพัฒนาอาชีพด้านการเกษตรและการแปรรูปผลผลิตให้แก่เกษตรกร จำนวน 7,620 ราย จัดทำแปลงเกษตรผสมผสานเพื่อเป็นจุดเรียนรู้อำเภอละ 1 จุด รวม 37 จุด ส่งเสริมการตลาดสินค้าเกษตรในพื้นที่ ส่งผลให้เกษตรกร มีความรู้และทักษะในการดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ลดต้นทุนการผลิต เพิ่มมูลค่าพืชประจําถิ่น กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการสามารถผลิตและแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร และสามารถจำหน่ายสินค้าเกษตรในตลาดพื้นที่ได้

2.9 ส่งเสริมเกษตรกรชาวสวนยางพาราย่อย ในการประกอบอาชีพเสริม

จากสถานการณ์ราคายางพาราที่ตกต่ำมาตั้งแต่ปี 2556 เกษตรกรชาวสวนยางพาราย่อยที่พึ่งพารายได้จากสวนยางพาราเพียงอย่างเดียวมีรายได้ลดลง ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ กรมส่งเสริมการเกษตรได้ดำเนินการให้ข้อมูลทางเลือกอาชีพให้กับชาวสวนยาง นำไปจัดทำแผนการผลิตที่เหมาะสมตามศักยภาพของพื้นที่ในแต่ละท้องถิ่น มีนักวิชาการคอยแนะนำให้ความรู้เทคโนโลยีการผลิตและธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสนับสนุนเงินทุนสินเชื่อเพื่อนำไปลงทุนประกอบอาชีพเสริมด้านการเกษตร ตามแผนการผลิต/แผนธุรกิจของเกษตรกร คริวเรือนละไม่เกิน 100,000 บาท ทำให้ชาวสวนยางพาราใน 64 จังหวัด 136,126 คริวเรือน ปรับเปลี่ยนจากสวนยางพารามาทำการผลิตที่หลากหลาย ส่งผลให้ชาวสวนยางมีรายได้เสริมจากการผลิตพืชอื่นหรือกิจกรรมด้านการเกษตรอื่น ทำให้ครอบครัวมีรายได้ที่มั่นคงและยั่งยืน

2.10 ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร

เป็นการดำเนินงานโครงการในลักษณะร่วมบูรณาการเพื่อแก้ปัญหาค่าเช่าที่ดินทำกินของเกษตรกรและการรुक้าเขตป่าสงวน โดยการกระจายสิทธิ์การถือครองให้แก่ผู้ที่อยู่อาศัยในพื้นที่ที่ไม่รุก้าและออกมาตรการป้องกันการเปลี่ยนมือไปอยู่ในครอบครองของผู้ที่มีใจเกษตรกร รวมทั้งเพื่อเป็นการรักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรและการสร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์กับการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน กรมส่งเสริมการเกษตรได้ถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีด้านการผลิตพืชที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ให้แก่เกษตรกร 1,898 ราย ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ 2 พื้นที่ จำนวน 12,907 ไร่ และที่ดิน สปก. 9 พื้นที่ จำนวน 6,994 ไร่ ตลอดจนส่งเสริมการทำเกษตรแบบผสมผสานตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง สามารถทำการผลิตพืชที่มีความเหมาะสมในพื้นที่ของตนเอง ลดการรุก้าเขตป่าสงวน

2.11 ปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร

กรมส่งเสริมการเกษตรรับขึ้นทะเบียนเกษตรกร เพื่อจัดทำฐานข้อมูลในการส่งเสริมพัฒนาและสนับสนุน การดำเนินงานตามนโยบายและมาตรการต่าง ๆ ของภาครัฐ และ เพื่อให้ทราบสถานการณ์การเพาะปลูกของเกษตรกร ประมาณ การผลผลิตที่จะออกสู่ตลาดในช่วงเวลาต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง โดยได้ดำเนินการรับขึ้นทะเบียนเกษตรกรเป็นประจำทุกปี อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งจัดทำผังแปลงเกษตรกรมดิจิทัลเพื่อแสดง ตำแหน่งที่ตั้งและขนาดเนื้อที่แปลงเพาะปลูกของเกษตรกร ที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้เพื่อตรวจสอบการใช้พื้นที่ซ้ำซ้อนกับเกษตรกร คราวเรือนอื่น

ผลการดำเนินงานขึ้นทะเบียนเกษตรกร ปี 2560 ภายใต้งานความร่วมมือกับ GISTDA และ NECTEC ในการพัฒนา ระบบบริการภูมิสารสนเทศเพื่อการเกษตรสนับสนุนการดำเนินงาน ขึ้นทะเบียนเกษตรกรและการจัดทำผังแปลงเกษตรกรมดิจิทัล มีครัวเรือนเกษตรกรแจ้งขึ้นทะเบียน/ปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร จำนวน 5,736,940 ครัวเรือน เนื้อที่เพาะปลูก 98,390,633 ไร่ จัดทำผังแปลงเกษตรกรมดิจิทัล จำนวน 5,502,652 แปลง (จัดทำผังแปลงโดยใช้ระบบ Gisagro ซึ่งพัฒนาโดย GISTDA จำนวน 147,949 แปลง จัดทำผังแปลงโดยใช้ระบบ FAARMIS พัฒนาโดย NECTEC 1,045,999 แปลง จัดทำผังแปลงโดยใช้ โปรแกรม QGIS จำนวน 1,296,362 แปลง และจัดทำผังแปลง โดยเจ้าหน้าที่ส่วนกลาง จำนวน 3,012,342 แปลง)

พัฒนา Mobile Application “DOAE Farmbook” เพื่อเป็นหลักฐานแสดงการเป็นเกษตรกรในรูปแบบดิจิทัล และสนับสนุนการปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรโดยเกษตรกรสามารถแจ้งปรับปรุงข้อมูลกิจกรรมการเกษตรได้ด้วยตนเอง พร้อมระบบตรวจสอบแปลงเพาะปลูกของเกษตรกรกับเขตความเหมาะสมสำหรับพื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจ การติดตามการเข้าร่วมโครงการ มาตรการต่าง ๆ ของภาครัฐ อาทิเช่น โครงการประกันภัยข้าวนาปี ปีการผลิต 2560/61 มีเกษตรกรที่ซื้อประกันภัย จำนวน 1,756,928 ครัวเรือน เนื้อที่ปลูก 26,117,393.50 ไร่ เกษตรกรได้รับค่าสินไหม จำนวน 171,468 ครัวเรือน เนื้อที่เสียหาย 1,516,609.77 ไร่ เป็นเงิน 1,910,928,308.64 บาท โครงการช่วยเหลือค่าเก็บเกี่ยวและปรับปรุงคุณภาพข้าวให้แก่เกษตรกรรายย่อยผู้ปลูกข้าวนาปี ปีการผลิต 2560/61 มีเกษตรกรได้รับประโยชน์จำนวน 3,744,999 ครัวเรือน เป็นเงินรวม 35,600,617,800 บาท (ข้อมูล ณ วันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2561) นอกจากนี้ ยังได้นำข้อมูลจากฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรมาประมวลผลและจัดทำเป็นสถิติข้อมูลในรายงาน Farmer Map และนำเสนอข้อมูลเชิงแผนที่ในระบบบริการข้อมูลแผนที่ส่งเสริมการเกษตร SSMAP เพื่อใช้ประโยชน์ในการวางแผนการส่งเสริมการเกษตรและพัฒนาเกษตรกรต่อไป

2.12 การช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัย

1.12.1 ให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติด้านพืช

ดำเนินการตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินทดรองราชการ เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2556 ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2560) ได้เกิดภัยธรรมชาติต่างๆ จำนวน 7 ภัย ได้แก่ อุทกภัย ฝนทิ้งช่วง ภัยแล้ง ศัตรูพืชระบาด วาตภัย ช้างป่า ทำลายพืชผลทางการเกษตร และอากาศแปรปรวน จำนวน 72 จังหวัด เกษตรกร 746,643 ราย พื้นที่การเกษตรเสียหาย 5,997,395 ไร่ วงเงินให้ความช่วยเหลือ 6,782,373,705.25 บาท ดังนี้

ภาค	จังหวัด	เกษตรกร (ราย)	พื้นที่การเกษตร (ไร่)				วงเงินให้ ความช่วยเหลือ (บาท)
			ข้าว	พืชไร่	พืชสวน และอื่นๆ	รวม	
เหนือ	18	147,281	1,337,261	253,877	24,992	1,616,130	1,822,059,469
อีสาน	20	535,803	3,438,751	454,465	14,478	3,907,694	4,373,524,052
กลาง	8	7,535	43,453	12,521	3,483	59,457	68,623,009
ตะวันออก	7	8,357	120,550	5,011	361	125,922	140,535,172
ตะวันตก	7	5,700	37,275	14,261	5,123	56,659	66,517,138
ใต้	12	41,967	130,895	8,575	92,062	231,531	311,114,863
รวม	72	746,643	5,108,185	748,710	140,499	5,997,394	6,782,373,705

2.12.2 ช่วยเหลือและฟื้นฟูผู้ประสบอุทกภัยด้านการเกษตรปี 2559/2560

1) ดำเนินการตามมาตรการช่วยเหลือเยียวยาเกษตรกรผู้ประสบอุทกภัย ปี 2559/60 ซึ่งเป็นมติคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 11 ตุลาคม 2559 และคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2560 ให้ดำเนินการช่วยเหลือเยียวยาเป็นเงินแก่เกษตรกร อัตราครัวเรือนละ 3,000 บาท

ภาค	จังหวัด	มาตรการเยียวยาช่วยเหลือเยียวยาเกษตรกรผู้ประสบอุทกภัย ปี 2559/60	
		ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรโอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากเกษตรกร	วงเงินให้ความช่วยเหลือ (บาท)
		เกษตรกร (ราย)	
เหนือ	17	759,322	2,277,966,000.00
อีสาน	20	1,951,045	5,853,135,000.00
กลาง	7	50,061	150,183,000.00
ตะวันออก	5	873	2,619,000.00
ตะวันตก	5	26,756	80,268,000.00
ใต้	12	630,253	1,890,759,000.00
รวม	66	3,418,310	10,254,930,000.00

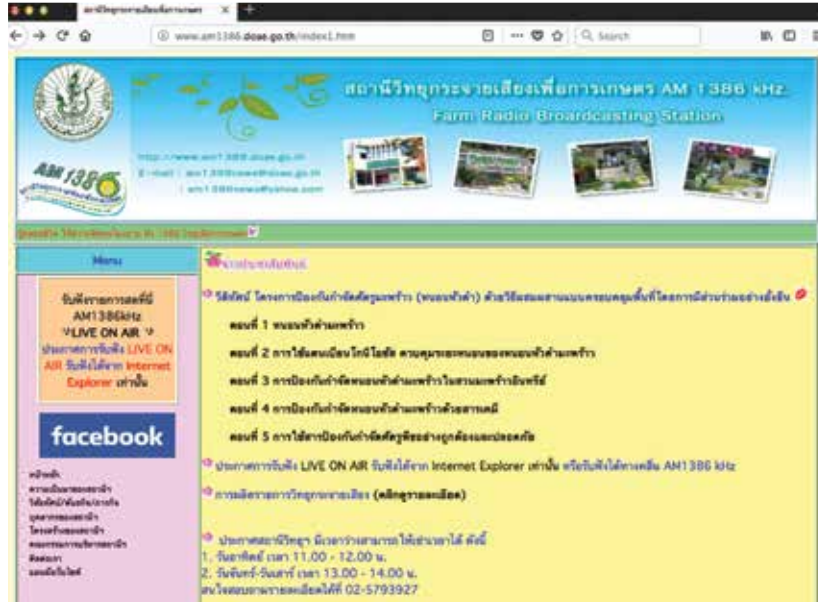

2) เปิดศูนย์อำนวยความสะดวกช่วยเหลือฟื้นฟูผู้ประสบอุทกภัยด้านการเกษตร และดำเนินการโครงการฟื้นฟูอาชีพผู้ประสบอุทกภัย ปี 2559/60 สนับสนุนเชื้อราไตรโคเดอร์มา 15,000 กก. สำหรับไม้ผลและปาล์มน้ำมันใน 10 จังหวัด พื้นที่รวม 14,342 ไร่ เกษตรกร 2,736 ราย ส่งผลให้จำนวนต้นไม้ผลและปาล์มน้ำมันกลับเป็นปกติเฉลี่ย 18.24 ต้น/ไร่ คิดเป็นร้อยละ 72.49 เกษตรกรที่ได้รับ

การเตรียมดิน	การปลูกและดูแล	การใส่ปุ๋ย	การเก็บเกี่ยว	การดูแลหลังเก็บ
<ul style="list-style-type: none"> - วัสดุเพาะ 15 วัน - ใส่ปุ๋ย 15-25-15 - สัปดาห์ 10 คนต่อไร่ - ใส่ปุ๋ย 15-25-15 2 ครั้งต่อไร่ - ปรับความชื้นความชื้น - หมด 1 วัน ของฝนใช้ปุ๋ย 6.5-7.5 	<ul style="list-style-type: none"> - วัสดุเพาะ 10-15 วัน - วัสดุปลูก ขึ้นอยู่กับชนิดเห็ด - ใส่ปุ๋ย 15-25-15 1-2 ครั้ง - การรดน้ำตามความเหมาะสม - อย่านำดินไปใช้รดน้ำ - ระวังความชื้นของดิน 	<ul style="list-style-type: none"> - 8-10 วัน หลังปลูก - ใส่ปุ๋ย 15-25-15 - สัปดาห์ 10 คน ต่อไร่ - ใส่ปุ๋ย 20-25-15 - ความชื้นดิน 10-15% - ความชื้นเห็ด 10-15% - ระวังความชื้น 	<ul style="list-style-type: none"> - 8-10 วัน หลังปลูก - วัสดุเพาะ 10-15 วัน - วัสดุปลูก ขึ้นอยู่กับชนิดเห็ด - ใส่ปุ๋ย 15-25-15 1-2 ครั้ง - การรดน้ำตามความเหมาะสม - อย่านำดินไปใช้รดน้ำ - ระวังความชื้นของดิน 	<ul style="list-style-type: none"> - วัสดุเพาะ 10-15 วัน - วัสดุปลูก ขึ้นอยู่กับชนิดเห็ด - ใส่ปุ๋ย 15-25-15 1-2 ครั้ง - การรดน้ำตามความเหมาะสม - อย่านำดินไปใช้รดน้ำ - ระวังความชื้นของดิน

2.13 เผยแพร่ประชาสัมพันธ์

2.13.1 ผลิตภัณฑ์

ดำเนินการเพื่อการถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกรและสนับสนุนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในรูปแบบต่างๆ ได้แก่

- สื่อสิ่งพิมพ์
- วารสารส่งเสริมการเกษตร
- สื่อวีดิทัศน์
- สื่อสารคดีทางวิทยุ ออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จำนวน 100 ตอน
- สื่อสารคดีทางโทรทัศน์ รายการเกษตรมิติใหม่ ออกอากาศทางช่อง 9 จำนวน 20 ตอน
- สื่อนิทรรศการส่งเสริมการเกษตร ในงาน “เกษตรมหัศจรรย์ 2559 พันธุ์ข้าวมงคลพืชผลของพ่อ” เว็บไซต์ <http://agrimedia.agritech.doe.go.th>
- สื่อเกษตรครบวงจร

และยังได้เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข่าวสาร องค์ความรู้ และผลงานต่างๆ ของกรมส่งเสริมการเกษตรและหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ผ่านช่องทางสถานีวิทยุกระจายเสียงเพื่อการเกษตร คลื่น เอ เอ็ม 1386 กิโลเฮิร์ตซ์ เว็บไซต์ www.am1386.doe.go.th โซเชียลมีเดียของสถานีฯ และสถานีเครือข่าย

นอกจากนี้ ได้มีการจัดประกวดคำขวัญ ประกวดผลงานเด่นของสำนักงานเกษตรอำเภอผ่านสื่อวีดิทัศน์ และจัดทำสื่อเพื่อสร้างการรับรู้ข้อมูลข่าวสารภายในองค์กร เพื่อใช้สร้างขวัญกำลังใจ ปลูกสำนึก และกระตุ้นให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรทุกระดับเกิดพลังในการปฏิบัติหน้าที่

2.13.2 จัดงาน “เกษตรไทยก้าวหน้า ภายใต้ร่มพระบารมี”

กรมส่งเสริมการเกษตรได้รับมอบหมายจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้จัดงาน “เกษตรไทยก้าวหน้า ภายใต้ร่มพระบารมี” จัดขึ้นระหว่างวันที่ 16-20 สิงหาคม 2560 ณ สวนลุมพินี กรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นการเทิดพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร เนื่องในวโรกาสวันคล้ายวันพระราชสมภพ เผยแพร่พระราชกรณียกิจที่เกี่ยวกับภาคเกษตร พร้อมทั้งเผยแพร่ และประชาสัมพันธ์ผลงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ภายใต้แนวทางการพัฒนาการเกษตรเพื่อเข้าสู่ประเทศไทย 4.0 อีกทั้งเป็นการเพิ่มช่องทางในการประชาสัมพันธ์ผลผลิตทางการเกษตรที่เกิดจากการส่งเสริมของหน่วยงานภายใต้สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และเสริมสร้างเครือข่ายผู้ผลิตและผู้บริโภคโดยไม่ผ่านระบบคนกลาง และสนับสนุนให้ประชาชนที่อยู่ในสังคมเมืองเข้าถึงวิถีการทำเกษตรสมัยใหม่

กิจกรรมในงานประกอบด้วย การจัดนิทรรศการเทิดพระเกียรติ การจัดนิทรรศการและการแสดงสินค้าจากแปลงใหญ่ ศพก. Smart Farmer วิสาหกิจชุมชน ตลาดเกษตรกร นวัตกรรม อบรมและให้บริการทางการเกษตร และการเจรจาธุรกิจ (Business Matching) มีผู้เข้าร่วมชมงาน 104,792 คน รายได้จากการจำหน่ายผลผลิตและบริการ 24,556,945 บาท มีการเจรจาธุรกิจระหว่างเกษตรกรและผู้ประกอบการในกลุ่มสินค้าต่างๆ เช่น สับปะรด ส้มโอ กล้วยหอม มันหวาน งามดำ น้ำผึ้ง/ผลิตภัณฑ์จากผึ้ง/ชันโรง ผลิตภัณฑ์จากไก่ดำ หอยแครง กุ้งแชบ๊วย ปูทะเล ข้าวและผลิตภัณฑ์ข้าวแปรรูป มีการให้บริการและฝึกอบรม 21 หลักสูตรให้แก่เกษตรกรและประชาชนทั่วไป รวม 25,154 คน เช่น หลักสูตรการปลูกผักในภาชนะต่างๆ การปลูกถั่วงอกในภาชนะต่างๆ การขยายพันธุ์พืช ระบบน้ำที่เหมาะสม สปุโปรตีนไหม และการทำสบู่ น้ำผึ้ง เป็นต้น

2.13.3 จัดแสดงนิทรรศการสินค้าเกษตรและสินค้าวิสาหกิจชุมชนในต่างประเทศ เพื่อประชาสัมพันธ์ศักยภาพ

ประชาสัมพันธ์ศักยภาพของประเทศไทยในการผลิตสินค้าเกษตร ผัก ผลไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ สมุนไพร ไม้ยืนต้น ผลิตภัณฑ์จากแมลงเศรษฐกิจ และผลิตภัณฑ์แปรรูปต่างๆ ที่ได้มาตรฐานสากลของไทยในต่างประเทศ เพื่อให้นานาชาติประเทศรู้จักสินค้าเกษตรของไทย และส่งเสริมให้มีการเจรจาซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าเกษตรกับผู้ประกอบการโดยตรง โดยในปี พ.ศ. 2560 ดำเนินการดังนี้

1) จัดงานส่งเสริมและประชาสัมพันธ์สินค้าเกษตรไทยในสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ในงาน Thai Products Expo 2017 ระหว่างวันที่ 2 - 9 สิงหาคม 2559 ณ เมืองย่างกุ้ง สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

2) จัดงานส่งเสริมและประชาสัมพันธ์สินค้าเกษตรไทยในต่างประเทศ ในงาน The 19th Hortiflorexpo IPM Shanghai ระหว่างวันที่ 10 - 12 พฤษภาคม ณ นครเซี่ยงไฮ้ สาธารณรัฐประชาชนจีน

3) ส่งเสริมและประชาสัมพันธ์สินค้าเกษตรไทยในสาธารณรัฐประชาชนจีน งานประชาสัมพันธ์สินค้าเกษตรไทย ระหว่างวันที่ 4 - 13 กันยายน 2559 ณ เมืองชิงต่าว สาธารณรัฐประชาชนจีน

4) ส่งเสริมและประชาสัมพันธ์สินค้าเกษตรไทยในสาธารณรัฐเกาหลี ในงาน Soul Food & Hotel 2017 ระหว่างวันที่ 14 - 22 พฤษภาคม 2560 ณ กรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี

5) ส่งเสริมและประชาสัมพันธ์สินค้าเกษตรไทยในสาธารณรัฐอินโดนีเซีย ในงาน Amazing Thai Agricultural Products 2017 ระหว่างวันที่ 1 - 3 กันยายน 2560 ณ จังหวัดบาห์ลี สาธารณรัฐอินโดนีเซีย

6) ส่งเสริมและประชาสัมพันธ์สินค้าเกษตรไทยในประเทศญี่ปุ่น ในงานเทศกาลไทยในประเทศญี่ปุ่น ครั้งที่ 14 ระหว่างวันที่ 20 - 21 พฤษภาคม 2559 ณ สวนไทยโนะฮิโรบะ นครโอซากา ประเทศญี่ปุ่น

7) จัดแสดงสินค้าวิสาหกิจชุมชนในสาธารณรัฐสิงคโปร์ ปี 2560 ในงาน Thai Festival 2017 ระหว่างวันที่ 2 - 8 พฤษภาคม 2560 ณ สถานเอกอัครราชทูตไทย ประจำประเทศสิงคโปร์

8) จัดแสดงสินค้าวิสาหกิจชุมชน ณ สหพันธรัฐมาเลเซีย ปี 2560 ในงาน Mini Thailand Week 2017 ระหว่างวันที่ 4 - 10 กรกฎาคม 2560 ณ ศูนย์การค้า 1 Utama รัฐสลังงอ สหพันธรัฐมาเลเซีย

9) จัดแสดงสินค้าวิสาหกิจชุมชน
ในประเทศญี่ปุ่น Thai Festival 2017 in Shizuoka, Japan
ระหว่างวันที่ 24 - 30 สิงหาคม 2560 ณ บริเวณ street jazz
เมืองชิซึโอกะ ประเทศญี่ปุ่น

2.14 ความร่วมมือด้านการเกษตรกับหน่วยงานต่างๆ

2.14.1 โครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตหัวเชื้อบิวเวอเรียและเชื้อสตรระดับมาตรฐาน

ความร่วมมือระหว่างกรมส่งเสริมการเกษตรกับสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) ในปี 2560 ดำเนินงานร่วมกันเป็นปีที่ 2 นับจากมีการลงนามความร่วมมือ ณ โรงแรมแอมบาสซาเดอร์ ซิตี้ จอมเทียน อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ 9 กันยายน 2558 ภายใต้กิจกรรมการถ่ายทอดเทคโนโลยี การผลิตหัวเชื้อบิวเวอเรียและเชื้อสตรระดับมาตรฐาน ให้กับนักวิชาการของกรมส่งเสริมการเกษตร โดยมีกิจกรรมในปี 2560 ที่ดำเนินการต่อเนื่อง ดังนี้

1) อบรมนักวิชาการด้านอารักขาพืช จำนวน 2 รุ่น 18 คน หลักสูตร “การผลิตขยายและตรวจสอบคุณภาพชีวภัณฑ์ควบคุมศัตรูพืช” ให้กับนักวิชาการเกษตรด้านอารักขาพืชของกองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย และศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืช เพื่อพัฒนาเป็นวิทยากรหลักด้านการผลิตหัวเชื้อบิวเวอเรียในระดับกรม

2) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้ให้กับสมาชิกศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.) จำนวน 5 ศูนย์ โดยเกษตรกร 190 ราย มีความรู้และทักษะในการผลิตชีวเวเรียให้มีคุณภาพเพิ่มขึ้นและได้ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน

2.14.2 โครงการความร่วมมือกับต่างประเทศ

1) ถ่ายทอดองค์ความรู้การผลิตขยายและทำหมันแมลงวันผลไม้แก่ผู้ได้รับทุนทบวงการพลังงานปรมาณูระหว่างประเทศ (IAEA) จากประเทศสาธารณรัฐปาเลา จำนวน 1 ราย และประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม 3 ราย

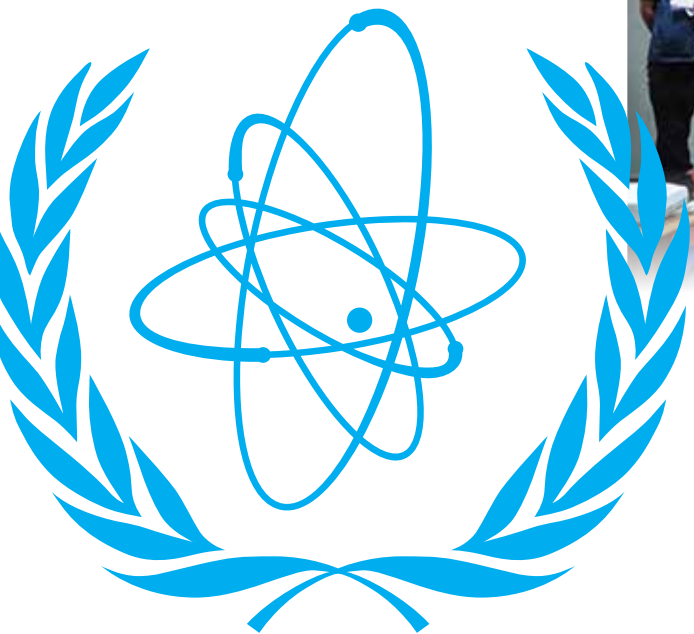

2) จัดอบรมหลักสูตร Training Course on Monitoring System on Fruit Fly and Other Pests and Evaluation of Efficient Use Natural Enemies for Pest Control ภายใต้กรอบความร่วมมือทางวิชาการไทย-บราซิล แก่เจ้าหน้าที่อารักขาพืชของกรมส่งเสริมการเกษตร จากสำนักงานเกษตรจังหวัด และศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืช จำนวน 28 คน การฝึกอบรม มุ่งเน้นการเพิ่มพูนความรู้ด้านการจัดการแมลงวันผลไม้ตามมาตรฐานสากล โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสำรวจติดตามสถานการณ์แมลงวันผลไม้ การควบคุมแมลงวันผลไม้โดยใช้เทคโนโลยีแมลงเป็นหมัน การใช้ศัตรูธรรมชาติผสมผสานกับวิธีการอื่น ๆ ตลอดจนการประเมินประสิทธิภาพของการควบคุม และเสริมสร้างประสบการณ์จากการศึกษาตัวอย่างของจริง ฝึกปฏิบัติจากสถานการณ์จำลอง ฝึกปฏิบัติในสถานที่ และพื้นที่จริง การประเมินผลหลังการฝึกอบรมเป็นที่น่าพอใจ โดยผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีคะแนนเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 33.26 เปอร์เซนต์

3) จัดอบรมหลักสูตร Regional Training Course on Free Open Source Software for GIS and Data Management Applied to Fruit Flies in Southeast Asia ภายใต้การสนับสนุนจากทบวงการพลังงานปรมาณูระหว่างประเทศ (IAEA) โดยมีผู้เข้ารับการอบรมจากประเทศเมียนมาร์ ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย มาเลเซีย บังกลาเทศ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และไทย รวมจำนวน 13 คน

2.15 พัฒนาบุคลากร

เพื่อให้เจ้าหน้าที่ได้เพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการ เสริมสร้างสมรรถนะ ทักษะ กระบวนการทำงาน และสร้างความเข้าใจสามารถดำเนินงานขับเคลื่อนงานตามนโยบายสำคัญต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.15.1 จัดฝึกอบรม สัมมนา โดยกรมส่งเสริมการเกษตรและหน่วยงานภายนอก ทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวม 58 หลักสูตร จำนวน 13,142 คน ดังนี้

1) กรมส่งเสริมการเกษตรดำเนินการ

- ด้านความรู้สำหรับข้าราชการบรรจุใหม่ : การปฐมนิเทศข้าราชการบรรจุใหม่ การฝึกอบรมหลักสูตรการเป็นข้าราชการที่ดี
- ด้านส่งเสริมการเกษตรสำหรับข้าราชการสายงานหลัก : การพัฒนานักส่งเสริมการเกษตรมืออาชีพ การพัฒนาผู้สอนงานส่งเสริมการเกษตร โครงการเรียนรู้โดยการศึกษารูปแบบทางไกล ของกรมส่งเสริมการเกษตร ปี 2560 งานอารักขาพืชเพื่อเป็นวิทยากรหลักด้านการจัดการศัตรูมะพร้าวและปาล์มน้ำมัน
- ด้านงานสนับสนุนสำหรับข้าราชการสายงานสนับสนุน : เทคนิคการสรุปประเด็น และการนำเสนอข้อมูล/การประชาสัมพันธ์และการผลิตสื่อ การสัมมนาเชิงปฏิบัติการคลินิกธุรกิจการและงานคลังเคลื่อนที่ การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเบื้องต้น

- ด้านการพัฒนาผู้บริหารเพื่อเตรียมความพร้อมในการเป็นนักบริหารงาน : การฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารส่งเสริมการเกษตร
- การจัดสัมมนาเพื่อการขับเคลื่อนงานตามนโยบายสำคัญ : สัมมนาทิศทางการดำเนินงานของกรมส่งเสริมการเกษตร ประจำปีงบประมาณ 2560 สัมมนาเชิงปฏิบัติการ การขับเคลื่อนการดำเนินงานส่งเสริมการเกษตรในรูปแบบแปลงใหญ่ การประชุมเชิงปฏิบัติการนิเทศงานตามระบบส่งเสริมการเกษตร สัมมนาเชิงปฏิบัติการ การเชื่อมโยงเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) สู่การส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่

2) หน่วยงานภายนอกทั้งในประเทศและต่างประเทศดำเนินการ เช่น นักบริหาร การพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ระดับกลาง และระดับสูง การบริหารเศรษฐกิจสาธารณะสำหรับนักบริหาร ระดับสูง การบริหารงานภาครัฐและกฎหมายมหาชน นักบริหารรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ นักบริหารการทูต เป็นต้น

2.15.2 สนับสนุนให้พัฒนางานประจำด้าน
อาชีวศึกษาสู่งานวิจัย (Routine To Research : R2R)
จำนวน 1,240 คน มีผลงานและองค์ความรู้ให้เป็น
แบบอย่างในการพัฒนางานที่ทำ 120 เรื่อง

ส่วนที่ 3

รายงานการเงิน

งบแสดงฐานะการเงิน

ณ วันที่ 30 กันยายน 2560

(หน่วย:บาท)

ปี 2560

สินทรัพย์**สินทรัพย์หมุนเวียน**

เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	131,439,589.98
ลูกหนี้ระยะสั้น	114,334,083.04
เงินลงทุนระยะสั้น	108,622.10
วัสดุคงเหลือ	4,474,768.05
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	250,357,063.17

สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน

ลูกหนี้ระยะยาว	1,919,722.10
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์	1,291,719,963.73
สินทรัพย์โครงสร้างพื้นฐาน	2,968,514.96
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	13,946,219.98
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	1,310,554,420.77

รวมสินทรัพย์**1,560,911,483.94****หนี้สิน****หนี้สินหมุนเวียน**

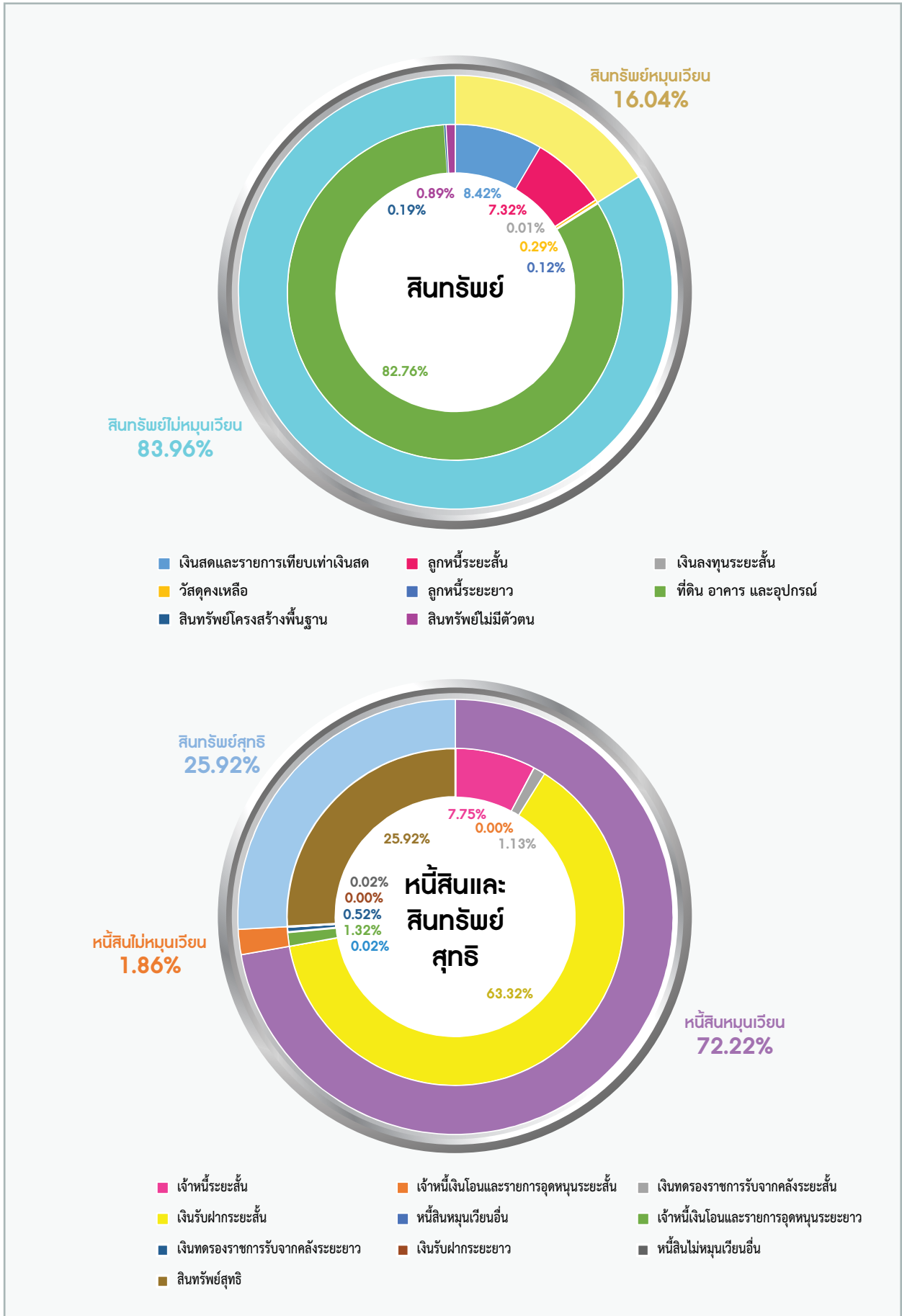
เจ้าหนี้ระยะสั้น	120,903,742.81
เจ้าหนี้เงินโอนและรายการอุดหนุนระยะสั้น	78.75
เงินตรงราชการรับจากคลังระยะสั้น	17,715,291.45
เงินรับฝากระยะสั้น	988,428,709.29
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	244,156.85
รวมหนี้สินหมุนเวียน	1,127,291,979.15

หนี้สินไม่หมุนเวียน

เจ้าหนี้เงินโอนและรายการอุดหนุนระยะยาว	20,552,070.42
เงินตรงราชการรับจากคลังระยะยาว	8,189,325.00
เงินรับฝากระยะยาว	0.00
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	285,617.09
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน	29,027,012.51

รวมหนี้สิน**1,156,318,991.66****สินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน****404,592,492.28****สินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน**

ทุน	3,235,364,699.53
รายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสะสม	(2,830,772,207.25)
รวมสินทรัพย์สุทธิ	404,592,492.28

งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2560

(หน่วย:บาท)

ปี 2560

รายได้

รายได้จากงบประมาณ	28,927,037,784.18
รายได้จากการขายสินค้าและบริการ	5,145,069.02
รายได้จากการอุดหนุนและบริจาค	155,732,244.56
รายได้อื่น	31,153,358.66

รวมรายได้

29,119,068,456.42

ค่าใช้จ่าย

ค่าใช้จ่ายบุคลากร	4,593,325,231.89
ค่าบำเหน็จบำนาญ	2,052,213,269.60
ค่าตอบแทน	3,509,210.00
ค่าใช้สอย	1,441,669,336.88
ค่าวัสดุ	320,704,746.18
ค่าสาธารณูปโภค	121,994,711.33
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	243,987,171.24
ค่าใช้จ่ายจากการอุดหนุนและบริจาค	19,857,250,400.31
ค่าใช้จ่ายอื่น	546,651,940.85

รวมค่าใช้จ่าย

29,181,306,018.28

รายได้สูง/(ต่ำ)กว่าค่าใช้จ่ายก่อนต้นทุนทางการเงิน

(62,237,561.86)

รายได้สูง/(ต่ำ)กว่าค่าใช้จ่ายก่อนรายได้แผ่นดิน

(62,237,561.86)

รายการรายได้แผ่นดินสุทธิ

0.00

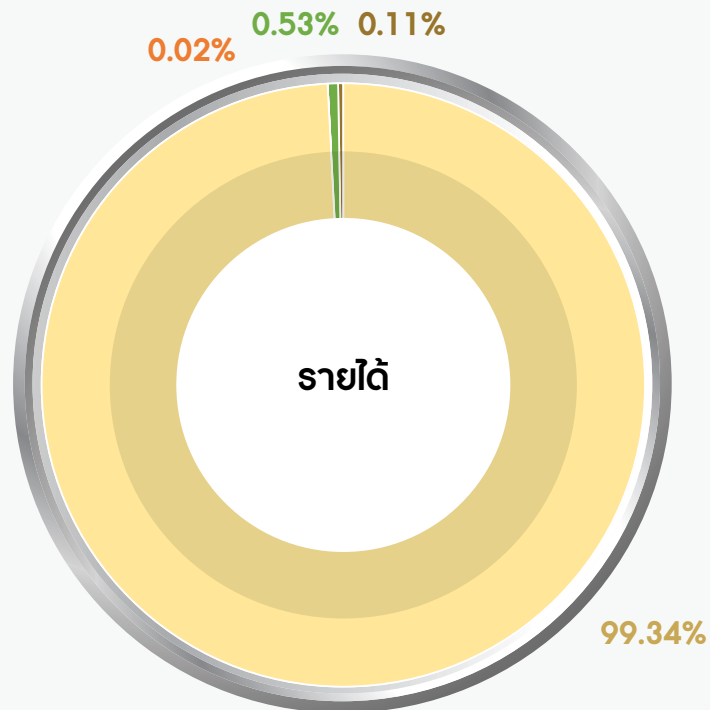
รายได้สูง/(ต่ำ)กว่าค่าใช้จ่ายสุทธิ

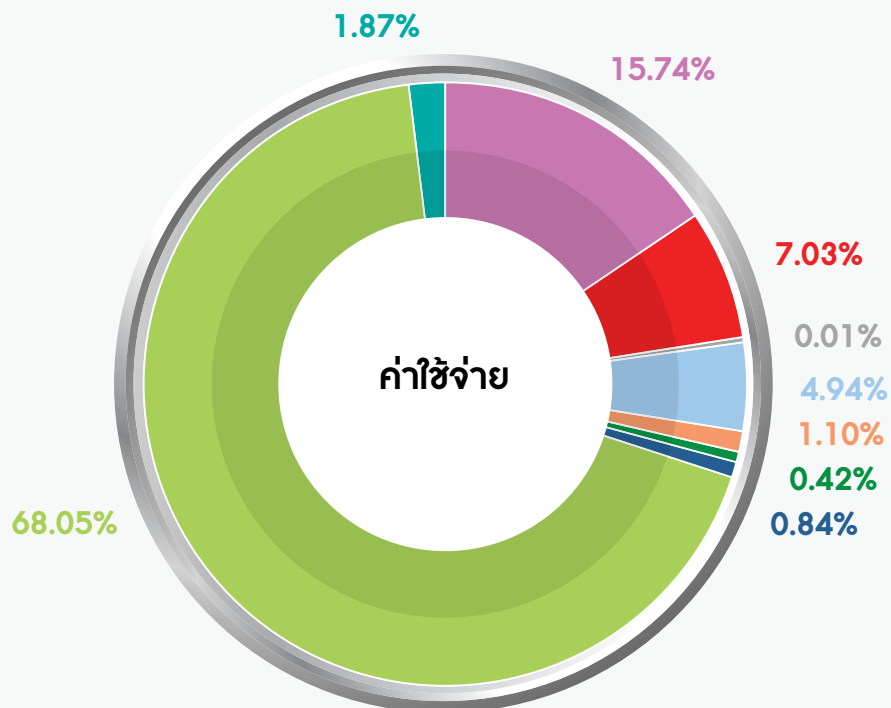
(62,237,561.86)

- รายได้จากงบประมาณ
- รายได้จากการขายสินค้าและบริการ
- รายได้จากการอุดหนุนและบริจาค
- รายได้อื่น

- ค่าใช้จ่าบบุคลากร
- ค่าบ่าเหม็จบ้านานาญ
- ค่าตอบแทน
- ค่าใช้สอย
- ค่าวัสดุ
- ค่าสาธารณูปโภค
- ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจ่าหน่าย
- ค่าใช้จ่ายจากการอุดหนุนและบริจาค
- ค่าใช้จ่ายอื่น

ส่วนที่ 4
ภาคผนวก

การประกวด เจ้าหน้าที่และ หน่วยงานดีเด่น

กรมส่งเสริมการเกษตรได้คัดเลือกบุคคลและหน่วยงานดีเด่น ประจำปี 2560 จัดขึ้นเพื่อส่งเสริม ยกย่อง และเผยแพร่เกียรติคุณบุคคลและหน่วยงานที่มีความประพฤดีและผลการปฏิบัติงานดีเด่นเป็นแบบอย่างที่ดีให้เกิดการยอมรับประพฤดีปฏิบัติตาม และมีความภาคภูมิใจในการร่วมแรง ร่วมใจปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตร อันจะช่วยสร้างขวัญ กำลังใจให้กระทำความดีต่อไป ดังนี้

1. บัณฑิตส่งเสริมการเกษตรส่วนกลางดีเด่น

นางสาววิรมณ ปรากฏอง

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดพิษณุโลก

สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ 9 จังหวัดพิษณุโลก

ผลงานเด่น

- จัดกระบวนการเรียนรู้ตามรูปแบบโรงเรียนเกษตรกร ในโครงการส่งเสริมการจัดทำแปลงพันธุ์อ้อยสะอาด ทำให้เกษตรกรสามารถแลกเปลี่ยนประสบการณ์ วิเคราะห์สภาพปัญหาและหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน ทำให้การแพร่ระบาดของโรคต่างๆ ในอ้อยลดน้อยลง และสามารถเพิ่มผลผลิตอ้อยที่มีคุณภาพมากขึ้น
- พัฒนาความพร้อมทางด้านวิชาการ การผลิตปัจจัยต้นแบบ การขับเคลื่อนการปฏิบัติงานและการให้บริการที่ตรงต้องการของพื้นที่ สินค้า และเกษตรกร จัดทำแปลงพันธุ์อ้อยสะอาดสำหรับเป็นแหล่งเรียนรู้และแหล่งกระจายอ้อยพันธุ์ดีในพื้นที่ ตามโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอ้อยเพื่อนำไปสู่การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กลายเป็นเครือข่ายเกษตรกรผู้ปลูกอ้อยต่อไป

2. นักส่งเสริมการเกษตรประจำตำบลดีเด่น

นายปรเมศวร์ วีระโสภณ

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

สำนักงานเกษตรอำเภอบ้านนา สำนักงานเกษตรจังหวัดนครนายก

ผลงานเด่น

- จัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนารูปแบบการเปลี่ยนแปลงภาคเกษตร เพื่อขับเคลื่อนการทำงานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ ปี 2559-2560 (ป่าชะโมเดล) ซึ่งเป็นแผนที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานนโยบายสำคัญต่างๆ และมีความเฉพาะเจาะจงกับพื้นที่ กิจกรรม เป้าหมาย สามารถติดตาม เยี่ยมเยียน ให้คำปรึกษาและแก้ไขปัญหาได้อย่างตรงจุด
- จัดทำแผนพัฒนาการเปลี่ยนแปลงภาคการเกษตรของพื้นที่ตำบลป่าชะ และตำบลศรีกะอาง โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการวางแผนและกำหนดแนวทางการพัฒนาเปลี่ยนแปลงภาคการเกษตร ทั้งของตนเอง และของชุมชน

3. บัณฑิตส่งเสริมการเกษตรประจำอำเภอดีเด่น

นางยุพวัลย์ ชมชื่นดี

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการพิเศษ
เกษตรอำเภอโนนไทย สำนักงานเกษตรจังหวัดนครราชสีมา

ผลงานเด่น

- พัฒนาการเกษตรสมัยใหม่ในรูปแบบแปลงใหญ่ประชารัฐ (ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์) โดยการให้ความรู้แก่เกษตรกร 2,549 ราย ในอำเภอโนนไทย 10 ตำบล พื้นที่ 34,122 ไร่ รวมกันบริหารจัดการการผลิตให้มีคุณภาพ ตรงกับความต้องการของตลาด มียอดจำหน่ายรวม 4,071 ตัน มูลค่าการซื้อ 31,424,436 บาท จำหน่ายได้ตามราคา MOU คือ เบอร์ที่ 2 ราคา 7.90 บาท/กิโลกรัม และเบอร์ที่ 3 ราคา 7.80 บาท/กิโลกรัม ราคาซื้อจากพ่อค้าท้องถิ่นเฉลี่ย 5.00 - 6.00 บาท ทำให้เกษตรกรแปลงใหญ่ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ประชารัฐ มีรายได้เพิ่มขึ้น 6.1 ล้านบาท
- ใช้ประโยชน์จากพื้นที่ดินเค็ม โดยการถ่ายทอดความรู้การปลูกมะเขือเทศในดินเค็ม ส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่มกันผลิตในรูปแบบแปลงใหญ่ เพิ่มมูลค่าจากการแปรรูป และปลูกมะขามเทศเพื่อจำหน่ายและการส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

4. นักส่งเสริมการเกษตรประจำจังหวัดดีเด่น

นายมานพ โปษยาอนุวัตร

นักวิชาส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต สำนักงานเกษตรจังหวัดระยอง

ผลงานเด่น

- ส่งเสริมการเกษตรในรูปแบบแปลงใหญ่ โดยการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตมังคุดคุณภาพให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกมังคุดในพื้นที่ตำบลกร่ำ จำนวน 44 คน พื้นที่ 240 ไร่ และรวมตัวในรูปแบบแปลงใหญ่มีความเข้มแข็งในด้านการผลิตและการตลาด สมาชิกกลุ่มมีความเข้าใจ และมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการพัฒนาการดำเนินงาน สามารถลดต้นทุนการผลิต สมาชิกได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP จำนวน 84 ราย
- บริหารจัดการผลไม้ภาคตะวันออก โดยจัดทำข้อมูลสถานการณ์และการพยากรณ์ผลผลิตผลไม้ที่จะออกสู่ตลาดที่ถูกต้องแม่นยำ วางแผนรองรับปริมาณผลผลิตที่จะออกสู่ตลาดในช่วงเวลาต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม

5. สำนักงานเกษตรจังหวัดดีเด่น

สำนักงานเกษตรจังหวัดสกลนคร

ผลงานเด่น

- จัดทำศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ให้เป็น One Stop Service ให้บริการทางการเกษตรของชุมชนอย่างเป็นระบบ มีวิทยากรและฐานการเรียนรู้ต่างๆ ที่หลากหลายตรงตามความต้องการและศักยภาพการผลิตในพื้นที่ และเป็นต้นแบบในการบูรณาการการทำงานกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน
- ส่งเสริมเกษตรรูปแบบแปลงใหญ่เป็นต้นแบบการบูรณาการการทำงานกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน มีการนำ Agri-map มาใช้ในการวิเคราะห์และวางแผนงานโครงการ จัดตั้งแหล่งรับซื้ออ้อยในพื้นที่ดำเนินงานแบบครบวงจร คือ ผลิตต้นท่อน เพิ่มมูลค่าสินค้าและการจัดการด้านการตลาด
- ส่งเสริมกลุ่มยุวเกษตรกรดีเด่นแห่งชาติ กำหนดกลยุทธ์และวิธีการทำงานส่งเสริมยุวเกษตรกรให้เกิดเป็นกลุ่มยุวเกษตรกรในโรงเรียนดีเด่น ระดับประเทศ ปี 2559 และ 2560 ส่งเสริมให้มีกิจกรรมการเกษตรที่ครบวงจร เช่น รวบรวมพันธุ์ข้าวพื้นเมืองในท้องถิ่น การขยายพันธุ์ต้นกล้ามะเขือเทศ สามารถสร้างรายได้ให้กับยุวเกษตรกร

6. สำนักงานเกษตรอำเภอดีเด่น

สำนักงานเกษตรอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

ผลงานเด่น

- จัดทำศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอบางละมุง ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการลดต้นทุนการผลิต มีเกษตรกรต้นแบบถ่ายทอดความรู้ และถอดองค์ความรู้การเพาะเลี้ยงแตนเบียนบราคอนเพื่อกำจัดหนอนหัวดำมะพร้าวจากเกษตรกรต้นแบบ เกษตรกรลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิตมะพร้าว จาก 4,250 บาท/ไร่ เหลือ 3,400 บาท/ไร่ และเพิ่มผลผลิต จาก 692 ผล/ไร่ เป็น 830 ผล/ไร่
- ดำเนินงานโครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามความต้องการของชุมชน เพื่อบรรเทาปัญหาภัยแล้ง ปี 58/59 ทำให้เกิดการจ้างแรงงาน 290 ครอบครัว เกษตรกรมีอาชีพที่เหมาะสม มีรายได้ดำรงชีพอยู่ได้ และสร้างโอกาสให้กับประชาชนในการปรับเปลี่ยนโครงสร้างการผลิต

การได้รับรางวัลจากหน่วยงานภายนอก

1. รางวัลความเป็นเลิศด้านการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประจำปี พ.ศ. 2560

เมื่อวันที่ 11 กันยายน 2561 ที่ผ่านมา นายสำราญ สาราบรรณ์ รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร ขึ้นรับรางวัล ความเป็นเลิศด้านการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประจำปี พ.ศ. 2560 ระดับดี จากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ซึ่งเป็นรางวัลที่แสดงให้เห็นถึงความสำเร็จของกรมส่งเสริมการเกษตรที่ได้ดำเนินการอย่างมีบูรณาการ สร้างการมีส่วนร่วมกับประชาชนในการบริหารราชการ ก่อให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน โดยมีนายวิษณุ เครืองาม รองนายกรัฐมนตรี เป็นประธานพิธีมอบรางวัลในงานสัมมนาวิชาการและมอบรางวัลเลิศรัฐ ประจำปี พ.ศ. 2560 “พลิกโฉมภาครัฐด้วยนวัตกรรม”

2. รางวัล “เพชรมัสดุ” ประจำปี 2560

สมาคมผู้บริหารพัสดุแห่งประเทศไทย ได้ประกาศยกย่องเชิดชูเกียรติ นางพนิดา อุ่ณกันทา เจ้าพนักงานการเงินและบัญชีชำนาญงาน ฝ่ายบริหารทั่วไป สำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงราย ให้เป็น “ผู้ปฏิบัติงานด้านการพัสดุดีเด่น” ประจำปี 2560 เผยแผ่เกียรติคุณรวมทั้งผลงานให้เป็นอย่างดีที่ดีแก่บุคคลผู้ปฏิบัติงานด้านพัสดุหรือแก่บุคคลทั่วไป และส่งเสริมยกย่องผู้ปฏิบัติงานด้านการพัสดุที่ปฏิบัติงานดีปฏิบัติงานชอบให้เป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม ใช้นี้ยึดถือเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติงานต่อไป

คณะกรรมการจัดทำรายงานประจำปี 2560 ของกรมส่งเสริมการเกษตร

ที่ปรึกษา

นายสมชาย ชาญณรงค์กุล	อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร
นางสาวพรณีย์ วิชชาชู	ที่ปรึกษากกรมส่งเสริมการเกษตร

ประธานกรรมการ

นายประสงค์ ประไพตระกูล	รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร
------------------------	------------------------------

รองประธานกรรมการ

นางกุลฤติ พัฒนะอิม	ผู้อำนวยการกองแผนงาน
--------------------	----------------------

กรรมการ

นางสาวรัตนา ไตรยวงศ์	นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ กองการเจ้าหน้าที่
นางสาวประภัสสรณ์ วิริยาภรณ์	นักวิชาการเงินและบัญชีชำนาญการ กองคลัง
นางสมคิด นุ่มปราณี	ผู้อำนวยการกลุ่มจัดการฟาร์มและเกษตรกรรมยั่งยืน กองวิจัยและพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร
นายสรายุทธ สิริภูษิต	ผู้อำนวยการกลุ่มวิเคราะห์และวางระบบข้อมูล ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
นางสาวสุพิศ เหล่าจตุรพิศ	ผู้อำนวยการพัฒนาเกษตรกรรมและอาสาสมัครเกษตร กองพัฒนาเกษตรกร
นางรุจิพร จารุพงศ์	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาสื่อสารส่งเสริมการเกษตร สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี
นายนิรศร์ คงสมบุญ	ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมแมลงเศรษฐกิจ สำนักส่งเสริมและจัดการสินค้าเกษตร
นายปราโมทย์ เข้มขาว	ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนด้านอารักขาพืชและดียวปุ๋ย กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย
นางอมรทิพย์ ภิรมย์บุรณ์	ผู้อำนวยการกลุ่มเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขานุการกรม
นางสาวนันทวัน ทองเบ็ญญ์	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ กองส่งเสริมโครงการพระราชดำริ การจัดการพื้นที่และวิศวกรรมเกษตร
นางสาวสรัญญา เมืองแก้ว	ผู้อำนวยการกลุ่มทะเบียนและสารสนเทศวิสาหกิจชุมชน กองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน

เลขานุการและกรรมการ

นางสาวอาภาภรณ์ มีนาพันธ์	ผู้อำนวยการกลุ่มติดตามและประเมินผล กองแผนงาน
--------------------------	--

ผู้ช่วยเลขานุการและกรรมการ

นางสาวอำไพพงษ์ เกาะเทียน	นักวิชาการเผยแพร่ชำนาญการ สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี
--------------------------	---

